



Universitetet  
i Stavanger

DET TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE FAKULTET

MASTEROPPGAVE

Studieprogram/spesialisering:

Samfunnsikkerhet

Vårsemesteret, 2018

Åpen

Forfatter:

Anine Klepp

(signatur forfatter)

Fagansvarlig:

Ole Andreas Engen

Veileder(e):

Bjørn Ivar Kruke

Tittel på masteroppgaven:

Hvorfor bevæpne politiet generelt? En retorisk analyse av den offentlige samfunnsdebatten.

Engelsk tittel:

Why should the police have guns on a daily basis? A rhetoric analysis of the public debate.

Studiepoeng:

30

Emneord:

Bevæpning, retorikk, politiet, etos, logos, patos

Sidetall: 50

+ vedlegg/annet: 64

Stavanger, 15. juni 2018

## Sammendrag

Generell bevæpning av politiet har vært et tema som har engasjert mange aktører, deriblant politiet, politikere, eksperter innen terror og enkeltindivider i det norske samfunn. Denne avhandlingen tar for seg hvilke argumenter og retoriske virkemidler som har vært benyttet i spørsmålet om innføring av generell bevæpning under perioden hvor politiet fikk ordre om en midlertidig bevæpning.

Argumentasjonen som er fremtredende i debatten vedrørende generell bevæpning omhandler i stor grad terrorbekjempelse, operative betraktninger, samfunnsmessige verdier og konsekvensene en eventuell innføring av generell bevæpning vil ha. De argumentative tekstene fremkommer som regel i etterkant av en hendelse, herunder i etterkant av innføring av midlertidig bevæpningsinstruks, København-terroren og Paris-terroren. De ulike retorene, med unntak av noen få, viser til et klart standpunkt, enten motstandere eller forkjempere av generell bevæpning. Det kan med andre ord tolkes som at debatten har vært unyansert, i den forstand at retorene ikke fremlegger argumenter både for og imot generell bevæpning, eller diskuterer andre verktøy politiet kan ha til rådighet.

Ved å analysere debatten utfra de tre appellformene; etos, logos, patos fremkommer det at etos tilsynelatende er det mest benyttede virkemiddelet for å overbevise publikum, da retorene viser til erfaring, troverdige titler og undersøkelser hva gjelder generell bevæpning. Flere av retorene som formidler sitt budskap har en rolle i politiet, og det fremkommer at ulike instanser innad i politiet er uenige i spørsmålet om generell bevæpning.

Det kan tenkes at patos har vært benyttet ved å vise til konkrete episoder, herunder 22. juli, personlige oppveksthistorier og ulike terrorangrep. Analyse av tekstene i form av logos kan anses å ha vært minst benyttet, og det vises til undersøkelser foretatt av ulike nyhetsmedier som også i enkelte tilfeller er motstridende med andre undersøkelser som har vært foretatt i perioden. Logos kan tenkes å ha vært benyttet når enkelte retorer foretar sammenligninger med andre land som har generell bevæpning, til tross for store nasjonale forskjeller fra Norge.

## Forord

Gjennomførelsen av denne avhandling har ikke vært uten hjelp fra ulike aktører. Jeg vil rette en stor takk til veileder, Bjørn Ivar Kruke, som både har veiledet godt i perioden og som har vært behjelpelig med å få meg i kontakt med relevante aktører innenfor området. Videre vil jeg også rette en takk til Odd Einar Olsen, som fikk meg på tanken om å skrive om generell bevæpning. En stor takk rettes til Terje Klepp, som har korrekturlest oppgaven slik at unødvendige språkfeil ble rettet opp. Til slutt vil jeg takke alle studenter og undervisere ved samfunnssikkerhetsmiljøet ved Universitetet i Stavanger for to fantastiske år på masterprogrammet.

# Innhold

1.	Innledning.....	1
1.2	Problemstilling .....	3
1.4	Tidligere forskning.....	4
1.5	Struktur.....	6
2.	Teori .....	7
2.1	Kommunikasjonsmodell.....	7
2.2	Introduksjon til retorikk.....	9
2.3	Den retoriske situasjon .....	10
2.4	De tre appellformene .....	10
2.4.1	Etos.....	11
2.4.2	Patos .....	11
2.4.3	Logos.....	12
2.5	Semiotikk og retorikk som verktøy for overtalelse .....	13
2.5.1	De retoriske formene .....	13
3.	Metode.....	16
3.1	Formål .....	16
3.2	Undersøkelsesopplegg.....	16
3.3	Utvalg av dokumenter til analyse .....	17
3.4	Datainnsamling.....	18
3.5	Reliabilitet og validitet .....	19
3.6	Styrker og svakheter ved valgte metode.....	21
4.	Analyse.....	23
4.1	Argumentasjon de første månedene med midlertidig generell bevæpning .....	23
4.1.2	Etos.....	24
4.1.3	Patos .....	28
4.1.4	Logos.....	32
4.2	Argumentasjon halvveis i perioden med midlertidig generell bevæpning .....	34
4.2.1	Etos.....	34
4.2.2	Patos .....	37
4.2.3	Logos .....	38
4.3	Argumentasjon på slutten av den midlertidige generelle bevæpningsperioden .....	39
4.3.1	Etos.....	39
4.3.2	Patos .....	40
4.3.3	Logos.....	42
4.4	Avsluttende drøfting.....	43
5	Konklusjon .....	47
6.1	Litteratur:.....	49
6.2	Referanser fra innsamlet data.....	52



## 1. Innledning

Debatten vedrørende hvorvidt politiet skal bære våpen på generell basis eller ikke har fått mye medieoppmerksomhet de senere årene. I Politidirektoratets statistikknotat vises det til at det i gjennomsnitt har blitt avfyrt 2,6 skudd per år i perioden 2005-2014 (POD, 2015). I etterkant av den midlertidige bevæpningsinstruksen fra regjeringen har debattinnlegg og meningsutveksling blomstret opp i mediebildet, både av tilhengere og motstandere av eventuell innføring av generell bevæpning. I en ny undersøkelse gjennomført på politihøgskolen fremkom det at 80 prosent av politifolk har et ønske om å bære våpen fast, hvilket står i kontrast til 20 prosent som hadde samme ønske i 2011 (NTB, 2017).

Prosentøkningen kan ha ulike forklaringer, men hvilke argumenter har vært fremtredende i samfunnsdebatten angående generell bevæpning av politiet, og på hvilken måte har retorikk blitt benyttet som virkemiddel for å overbevise publikum?

I perioden 25. november 2014 til 3. februar 2016 var politiet midlertidig bevæpnet som følge av et skjerpet trusselbilde i Norge (Solheim, Martinsen & Døvik, 2017). Videre har debatten om å innføre bevæpning av politiet vært fremtredende, hvor argumenter om forbedret sikkerhet, kortere responstid og en tryggere hverdag gjerne blir lagt frem. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) ga 8. november 2017 uttrykk for at de ønsker generell bevæpning av politiet for å kunne stanse jihadistiske terrorister raskere (Røset & Hopperstad, 2017). Politidirektoratet ga derimot uttrykk for at innføring av generell bevæpning ikke er ønskelig, men var ikke motstander av generell bevæpning i enkelte utsatte områder (Holm, 2017). Justis- og beredskapsdepartementet sendte ut høring om politi og bevæpning, som hadde høringsfrist 1. desember 2017 (NOU 2017: 9). Høringen er basert på utvalget som ble satt ned for å evaluere ordningen med ubevæpnet politi i 2016, også kjent som bevæpningsutvalget (NOU 2017:9). Bevæpningsutvalget la frem rapporten 29. mars 2017 (NOU 2017:9). I rapporten fremkommer det flere råd hva gjelder bevæpning, og det vises til inspirasjon hentet fra andre land som har generell bevæpning og land som ikke har det (NOU 2017:9). Det har blant annet vært studiereiser til Sverige og England for utvalgets medlemmer for å lære om alternative modeller (NOU 2017:9). Rapporten inkluderer kapittel om alternative bevæpningsmodeller for norsk politi, som blant annet innebærer en anbefaling om utprøving av elektrosjokkvåpen, samt andre operative tiltak (NOU 2017:9).

Flertallet i bevæpningsutvalget var imot generell bevæpning og ønsket en videreføring av dagens praksis med fremskutt lagring, basert på bevaring av verdiene i den norske polititradisjon og prinsippene for makt- og våpenbruk av politiet; legalitet, nødvendighet, forholdsmessighet og ansvarlighet (NOU 2017:9). Mindretallet ønsket en bevæpningsmodell med uladd våpen på tjenesteperson, hvilket innebærer fremskutt lagring på kropp (NOU 2017:9).

Innføring av generell bevæpning av politiet har vært mye debattert i media i etterkant av perioden med midlertidige bevæpning av politiet. Flere politiske partier, blant annet Høyre har uttalt til media at partiet vil innføre generell bevæpning av politiet på spesielle steder som kan antas å være terrormål (Fossen & Farestvedt, 2016). Videre har blant annet Kristelig Folkeparti og Venstre vist skepsis og motstand mot en innføring av generell bevæpning. Det har i så måte vært en politisk diskusjon om hvilke konsekvenser og eventuelle verdier som berøres ved en eventuell innføring av generell bevæpning av politiet. Debatten har med andre ord engasjert og involvert ulike samfunnsaktører. Blant annet har ulike «ledere» i media kastet seg inn i debatten og argumentert for sitt standpunkt, det er også noen enkeltaktører som har argumentert for de verdimeslige spørsmålene, mens ulike organer i politiet har argumentert i en mer operativ forstand. Med operativ i denne sammenheng menes de argumenter som dreier seg om praktiske og sikkerhetsmessige forhold. I debatten om generell bevæpning er enkelte standpunkt et tydelig for/mot generell bevæpning, samtidig som andre standpunkt kan oppfattes mer flytende.

Hensikten og motivasjonen med oppgaven er å analysere samfunnsdebatten som oppstod vedrørende generell bevæpning av politiet i perioden hvor politiet i Norge var midlertidig generelt bevæpnet ved bruk av kvalitativ dokumentgjennomgang. Det vil være av nytte å analysere de argumenter som har vært benyttet og på hvilken måte budskapet har vært formidlet på. Retorikk og måten aktører formidler budskap analyseres ved bruk av retorisk analyse for å gi innsikt i hvordan budskapet formidles med en forventning om overbevisning og påvirkning. Eventuell innføring av generell bevæpning av politiet kan ha innvirkninger på befolkningen, og hvordan samfunnet gjennomfører endringer for å trygge befolkningen og sentrale verdier. Dilemma rundt sikkerhet for å trygge befolkningen og frihet til innbyggerne



har vært et kjent fenomen siden antikkens tid, men det er først i nyere tid det har blitt en reell utfordring (Engen et al, 2016). Dette dilemmaet kan anses å være gjeldende hva gjelder debatten om bevæpning av politiet, da man må veie sikkerheten opp mot sentrale samfunnsmessige verdier. Dilemmaet mellom ideelle mål og virkemidler, som beskrevet i Engen et al (2016) kan anses tilstedeværende i debatten, hvor enkelte er opptatt av forebygging mot uønskede trusler ved å bevæpne politiet, mens andre vil se på de økonomiske og politiske konsekvensene ved generell bevæpning.

Hensikten med oppgaven å analysere samfunnsdebatten som oppstod vedrørende generell bevæpning av politiet i perioden hvor politiet i Norge var midlertidig generelt bevæpnet. Oppgaven er skrevet som en del av masterprogrammet i Samfunnssikkerhet ved Universitetet i Stavanger. Samfunnssikkerhet er definert som «den evne samfunnet som sådan har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenning» (Justis- og politidepartementet, 2001-2002, s.4).

## 1.2 Problemstilling

Ut fra innledningen har følgende problemstilling blitt utledet:

*Hvilke argumenter og retoriske virkemidler har vært fremtredende i den offentlige samfunnsdebatten vedrørende generell bevæpning av politiet under perioden med midlertidig bevæpning av politiet fra 25. november 2014 til 3. februar 2016?*

For å operasjonalisere problemstillingen har tidsperioden blitt innskrenket hvor fokusområdet for datainnsamling er i nevnte periode hvor politiet var midlertidig generelt bevæpnet. Dette grepet er foretatt slik at problemstillingen vil være håndterlig på bakgrunn av tidsbegrensninger. Grunnen til valgt tidsavgrensning er også fordi debatten blomstret opp i denne tidsperioden, og interessen for å debattere innføring av generell bevæpning av politiet var meget stor. Videre er begrensningene innsnevret til å gjelde nettaviser. Det var av interesse å benytte fire kjente nettaviser for å innhente tilstrekkelig relevante data, dette medførte at dataene ble hentet inn fra Aftenposten, VG, NRK og Dagbladet.

Formålet, som nevnt innledningsvis, er å vise til hvilke argumenter og retoriske virkemidler som har vært benyttet i samfunnsdebatten som pågikk da politiet fikk ordre om å være midlertidig bevæpnet. Det vil blant annet bli undersøkt hvilke operative og politiske argumenter som har vært benyttet, samt hvilke samfunnsgrupper og organisasjoner som har uttalt seg i debatten.

#### 1.4 Tidligere forskning

Generell bevæpning av politiet er et område som engasjerer mange og det er derfor naturlig at det finnes tidligere forskning på temaet. Regjeringen nedsatte i 2016 et utvalg som skulle vurdere praksisen med ubevæpnet politi og vurdere om bevæpningspraksis skulle endres. Utvalget fikk navnet bevæpningsutvalget (Justis- og beredskapsdepartementet, 2016). Videre har arbeidet som har pågått i overkant av et år omfattet høring fra ulike interessenter. Det har blant annet vært skrevet en omfattende masteroppgave med samme tema på UIO i 2016 som tar for seg i hvilken grad innføring av generell bevæpning av politiet vil ha innvirkning på sikkerhet for ulike trusler (Helstad & Ingjer, 2016). Arbeidsgruppen som ble satt ned for å evaluere ordningen med ubevæpnet politi sto bak initiativet til masteroppgaven som nevnt over. Hensikten var å få bedre innsikt i befolkningens og politiets perspektiver (NOU 2017:9). Til tross for masteroppgavens omfattende omfang kan det anses at det ikke har vært en analyse av de argumenter og retoriske virkemidler som fremkom i debatten under den midlertidige bevæpningsinstruksen.

Bevæpningsutvalget som ble satt ned var blant annet bekymret for at det synes som om tilliten til politiet ville bli redusert ytterligere, spesielt blant befolkningsgrupper hvor tilliten var lav fra før (NOU 2017:9). Anbefalingene fra bevæpningsutvalget var blant annet å systematisere de situasjoner hvor politiet har anvendt makt og skytevåpen (NOU 2017:9). Dette kan indikere at det tidligere ikke har vært et godt nok system for rapportering av nevnte situasjoner, og at publikum ikke har den fulle oversikt over bruk av våpen og makt blant politiet. Rapporten til bevæpningsutvalget inneholder både anbefalinger om tiltak, sammenligninger fra andre land som minner om Norge, og en diskusjon om alternative bevæpningsmodeller. Det kan anses som at kapittelet som omhandler debatten om generell

bevæpning er mangelfull i den forstand at det ikke har vært hovedfokuset å analysere retorikken som har vært benyttet.

Det har videre vært skrevet masteroppgave fra Universitetet i Stavanger i 2016 som tar for seg hvordan den midlertidige bevæpningsordren påvirket politiets utførelse av oppgaver ved benyttelse av risikobaserte beslutninger, organisatoriske tilnærminger og beslutninger i kriser (Sandham & Todnem, 2016). Oppgaven er matnyttig, men har et annet fokus enn denne oppgaven som tar for seg retoriske verktøy og de argumenter som har vært benyttet i debatten vedrørende generell bevæpning av politiet.

Det har også vært evalueringer av den midlertidige perioden med bevæpnet politi, hvorav politihøyskolen har publisert en rapport i 2017, med tittel «som før, men tryggere» (Barland, Høivik, Myhrer, & Thomassen 2017). Barland et al (2017) benyttet både datainnsamling og intervju som metode for å søke svar på innvirkningen den midlertidige bevæpningen hadde for politiet og oppfattelsen blant de utvalgte informantene. Lade (2016) fokuserte i sin masteroppgave på politibetjenters håndtering av publikum da politiet var midlertidig bevæpnet. Nevnte avhandling er utgitt av Politihøyskolen. Skjevrak (2016) skrev avhandling om holdninger til bevæpning av politiet etter å ha vært i praksis under den midlertidige bevæpningsperioden. Funnene i Skjevrak (2016) tyder på en holdningsendring hva gjelder generell bevæpning av politiet, og at tendensene viser at 2016-kullet var mer positive til bevæpning enn 2013-kullet. Det metodiske fra overnevnte tidligere forskning har benyttet en annen metode for innsamling enn det denne oppgaven tar sikte på, og vil i så måte ha en annen innfallsvinkel.

Av internasjonal forskning har blant annet Best et al (2004) forsket på 31 hendelser hvor politiet avfyrte skudd fra 1998-2001 i England og Wales, for å evaluere om enkelte benyttet politiets bevæpning som et forsøk på å ta sitt eget liv. Noe av hovedfokuset med artikkelen er å frembringe et incentiv for å se på politistategier og hvordan politiet kan benytte mindre dødelige tiltak for å minimere risikoen for slike hendelser (Best et al, 2004). Dette er i og for seg ikke forskning som tar for seg generell bevæpning av politiet, men det belyser de negative utfallene et bevæpnet politi kan ha, i tillegg til å vise til hvordan man kan redusere de

uønskede hendelsene. Rogers (2003) forsket på hvordan politiets bruk av skytevåpen i England kan utvikles i fremtiden ved å introdusere mindre dødelige våpen. Artikkelen konkluderer med å foreslå utforming av en prosedyre for risikovurdering slik at politibetjentene (egen oversettelse) vil vite hvilket våpen som er best egnet til hver enkelthendelse (Rogers, 2003). Denne type forskning tar for seg en gjennomgang av politistyrkene og deres maktmidler i England, og har derfor en annen innfallsvinkel og kontekst enn denne oppgaven.

Politiforskeren Knutsson (2004) har forsket på sammenligninger mellom Norge og Sverige. Hensikten med forskningen var å se på forskjeller og likheter hva gjelder avfyrte skudd fra politiet som medførte konsekvenser i form av skade eller alvorlig skade (Knutsson, 2004). Knutsson (2004) finner at politiet har blitt mer varsomme når det gjelder benyttelse av våpen både i Sverige og Norge. Artikkelen tar for seg en analyse hva gjelder benyttelse av våpen i to naboland, hvorav et av de har generell bevæpning mens det andre ikke har, og kan derfor gi innsikt i forskjeller og likheter. I denne oppgaven fokuseres det på argumentasjon om generell bevæpning hvor det blant annet gjøres sammenligninger for at avsender skal overbevise mottaker.

## 1.5 Struktur

Dette underkapittelet viser til hvordan oppgaven er systematisert. Kapittel 2. *Teori* tar for seg det teoretiske rammeverket for oppgaven. Det presenteres teoretiske begreper som benyttes i kapittel 4. *Analyse* slik at leseren får forståelse for den mening som tillegges begrepene som benyttes for å analysere dataene. Kapittel 3. *Metode* viser til de metodiske fremgangsmåtene for oppgaven, hvor det presenteres og forklares hvilke veivalg som har vært benyttet for å besvare gitt problemstilling. Kapittel 4. *Analyse* er inndelt i tre tidsperioder under den midlertidige bevæpningsperioden. Kapittel 5. *Konklusjon* viser til de viktigste funnene, og besvarer gitt problemstilling. Det vil være to referanselister i kapittel 6, hvorav 6.1 *Litteratur* henviser til alle kilder benyttet utenom kilder fra kapittel 4. *Analyse*. Kapittel 6.2 *Referanser fra innsamlet data* er en oversikt over de kilder som er benyttet i kapittel 4. *Analyse*.

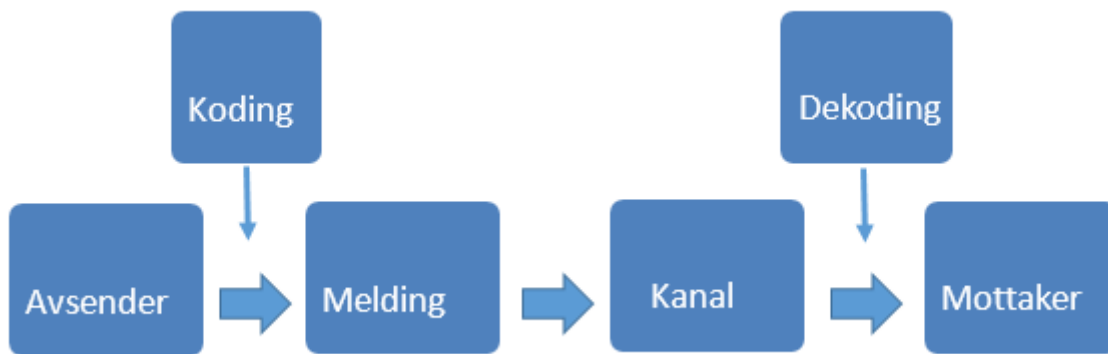
## 2. Teori

Dette kapittelet tar for seg de teoretiske perspektiver og rammer som er satt for oppgaven. Det vil således redegjøres for hvilke teoretiske begreper og forståelser som vil vektlegges for å analysere oppgavens innsamlede data. For å besvare problemstillingen blir følgende teoriområder benyttet; kommunikasjonsmodell, retorikkens bakgrunn, forståelse og betydning, språklige virkemidler og semiotikk som et verktøy for overtalelse. Det vil i første underkapittel 2.1 *Kommunikasjonsmodell* vises til Berlo's kommunikasjonsmodell (Engen et al, 2016) for å vise til hvordan avsender formidler budskap. Underkapittel 2.2 *Introduksjon til retorikk* gir en innføring i hva retorikk er, og hva det brukes til, for å gi leseren forståelse for retorikkens opphav og anvendelse. Da det er ulike måter å forstå hva retorikk innebærer anses det hensiktsmessig å avgrense oppgavens forståelse av retorikk. Videre vil underkapittel 2.3 *Den retoriske situasjon* ta for seg i hvilke situasjoner retorikk oppstår og konteksten for retorisk anvendelse. I underkapittel 2.4 *De tre appellformene* forklares de begreper som benyttes for å analysere dataene i kapittel 4. *Analyse*. Siste underkapittel 2.5 *Semiotikk og retorikk som verktøy for overtalelse* viser til språklige virkemidler som avsender kan benytte for å overtale mottaker.

### 2.1 Kommunikasjonsmodell

For å gi en innsikt i retorikk, må det forstås hva som menes med kommunikasjon (Engen et al, 2016). Berlo presenterte på 1960-tallet en kommunikasjonsmodell som innebar en avsender, melding, kanal og mottaker, se figur 1 under (Engen et al, 2016). I første omgang er kilden meldingen kommer fra «*avsender*» (Engen et al, 2016). Videre vil avsenders evne til å kommunisere bli påvirket av ulike faktorer, herunder avsenders kommunikasjonsferdigheter, holdninger til budskap, kunnskapen avsender sitter på i det som kommuniseres ut, det sosiale systemet hvor kommunikasjonen finner sted og det kulturelle i samfunnet (Engen et al, 2016). Det neste steget i kommunikasjonsprosessen innebærer *koding* fra avsender, hvilket betyr formulering av den melding som sendes utfra avsenders evne til å kommunisere og den formening avsender har om mottakers evne til å tolke budskapet (Engen et al, 2016). Steg tre i prosessen er *melding* som har en form for innhold som sendes ut, dette blir avgjort av den kodingen som finner sted før og hvordan kommunikasjonen finner sted (ibid). Videre vil det

være en *kanal* i kommunikasjonsprosessen (ibid). Dette innebærer enten organiske kanaler, i form av ulike sanser, den kan også være av en mer direkte art (ansikt til ansikt), eller indirekte i form av et medium (ibid). I prosessen som innebærer *dekoding* vil *mottaker* som mottar meldingen og dekode være avhengig av samme kommunikasjonsferdigheter som avsender, således kan koding og dekoding forstås likt (ibid).



Figur 1 (Engen et al, 2016)

Det er således av stor viktighet at avsender og mottaker er på likt nivå, og har lik forståelse for det budskapet som sendes ut (Engen et al, 2016). Avsender har derfor en viktig oppgave hva gjelder å forstå hvordan budskapet skal formidles slik at mottaker får samme forståelse, og hvilke kanaler som skal benyttes for å oppnå en vellykket kommunikasjonsprosess (Engen et al, 2016).

Det kan trekkes paralleller mellom Berlos kommunikasjonsmodell og Boin et al (2005) meningsdanningprosess i kriser. For at avsender skal få best effekt av budskapet som formidles er det særdeles viktig å inneha samme virkelighetsforståelse samtidig som avsender av budskapet må fremstå troverdig (Boin et al, 2005). I følge Boin et al (2005) vil rykte og historie til den organisasjon eller person som formidler budskapet ha innvirkning på troverdigheten.

## 2.2 Introduksjon til retorikk

Aristoteles definerer retorikk som «*evnen til i enhver sak å se hvilke muligheter vi har til å overtale*» (Kjeldsen, 2013, s. 71). Videre brukes retorikken til å studere hvordan mennesker bruker medier til å overbevise. Retorikken i bruk, kjent som den anvendte retorikken, er i så måte en kommunikasjonsform (Kjeldsen, 2004). Retorikk har på ingen måte en klar definisjon eller oppfatning om hvordan den burde benyttes, fra oldtidens antikk innebar retorikk en lære om verbalspråket og til dels den skriftlige fremstillingen (Kjeldsen, 2004). I følge Jørgensen (2009) er det en større enighet om hva retorikk ikke er enn hva det faktisk innebærer.

Brodersen et al (2007) hevder at overbevisning er knyttet til opplevde grunner, dermed vil sterkere grunner vi blir presentert for gjøre det enklere å være enig i saken, slik kan det anses at retorikk og argumentasjon har en nær forbindelse. Videre viser Brodersen et al (2007) til at argumentasjon er det sterkeste retoriske virkemiddelet.

Som redegjort for innledningsvis kan retorikk beskrives som en måte for retor både å overbevise og påvirke på. Med retor menes i denne oppgaven en som taler, i motsetning til retoriker som anses som forsker innen retorikk. Retor vil i så måte i denne sammenheng være nært knyttet til ordet «*avsender*». Argumentasjon tolkes som en måte å overbevise på. Med tanke på at oppgaven vil analysere hvilke argumenter som har vært benyttet i media enten for eller mot generell bevæpning, kan det være mest hensiktsmessig å se på overtalelsesdelen. Fafner (ref. Jørgensen, 2009) skiller mellom bred og snever overbevisning, hvorav snever forutsetter at det er motstridende meninger mellom avsender og mottaker, i motsetning til bred overbevisning som innebærer at mottaker kan ha et nøytralt ståsted. Det kan være nyttig å bruke både den brede og den snevre versjonen i denne oppgaven da det ikke er gitt at alle mottakerne av et debattinnlegg stiller seg motstridende eller nøytrale til retors innlegg i media.

Jens E. Kjeldsen (2004) anser retorikk for å være studiet av retorisk kommunikasjon, hvilket involverer en hensiktbestemt og virkningsfull kommunikasjon (Kjeldsen, 2004). Videre innebærer Kjeldsens forståelse at kommunikasjon fra en aktør (retor) henvender seg til mottakere for å oppnå en bestemt form for reaksjon hvor noe av formålet kan være å skape forandring eller påvirke bestemte mottakere (Kjeldsen, 2004). Det kan være av nytte for

analyse av datainnsamlingen å benytte deler av Kjeldsens oppfatning av retorikk som utgangspunkt, da oppgavens formål er å undersøke aktører (retorer) som kan være interesserte i å skape en endring eller påvirke mottakerne. For å undersøke de tekniske metodene for å analysere innhentet data vil det være hensiktsmessig å se på de tre begrepene etos, patos og logos som presentert av Aristoteles (Jørgensen, 2009).

### 2.3 Den retoriske situasjon

I følge Andersen (1995) er en retorisk situasjon i moderne tid en situasjon der det skapes og brukes retorikk, og med talen som frembringes eller utløses omformer situasjonen. Bitzers teori om den retoriske situasjon har hatt stor betydning innen det retoriske fagfelt og har utfordret den gjeldende retorikkteorien (Jørgensen & Villadsen, 2009). Bitzers teori gikk ut på at retorisk kommunikasjon utpringer av en bestemt type situasjon som kaller på en retorisk reaksjon (Jørgensen & Villadsen, 2009). Videre vil dette innebære at en situasjon som har en utfordring eller et problem, gjøre at aktørene blir motivert til å si noe eller reagere for å forandre situasjonen.

Richard Vatz var blant de første kritikerne av Bitzers teoretiske bidrag (Jørgensen & Villadsen, 2009). Kritikken gikk i hovedsak ut på at retoriske situasjoner ikke er objektive, men oppstår fordi retor gir den mening gjennom ytring (Vatz, 2009). Richard Hauser kritiserer Bitzers teori for å unnlate å ta hensyn til hvordan kommunikasjonssituasjonenes elementer er dynamiske (Jørgensen & Villadsen, 2009). Videre understreker Hauser at retoriske situasjoner ikke eksisterer uavhengig av mennesker, og hvordan de ytre omstendighetene først får en retorisk relevans når de knyttes til menneskers oppfattelse av de. I denne oppgaven vil det være av relevans å se på fremstillingen gjort av Hauser, da teorien tar for seg hvordan retor tilpasser seg for å motivere og engasjere tilhengerne (Jørgensen & Villadsen, 2009). Det antas at retor, hvilket i denne sammenheng er avsender av netttinnlegg, har en intensjon om å overbevise publikum for å få sympati for samme standpunkt.

### 2.4 De tre appellformene

For å vise til det Kjeldsen omtaler som bevismidler avhenger den retoriske funksjon og verdi av hvordan taleren benytter de (Kjeldsen, 2004). Aristoteles (referert i Jørgensen, 2009) presenterte det som har gått over i den retoriske tradisjonene som de tre appellformene; Etos,



Patos og Logos. Videre er de første appellformene etos og patos benyttet som et virkemiddel for å spille på det emosjonelle, hvorav sistnevnte logos i større grad tar for seg intellektuell påvirkning (Jørgensen, 2009). En tekst kan som regel inneholde elementer av alle de tre appellformene, hvorav styrken av hver enkelt kan variere (Jørgensen, 2009). Aristoteles formidler at enhver tale er et samspill mellom tre faktorer; den som taler, det som omtales og dem som tiltales (Kjeldsen, 2004).

#### 2.4.1 Etos

Etos er et virkemiddel som innebærer at talen retor holder skjær på en troverdig måte, det er i så måte talerens karakter, retors troverdighet og tilhørerens tillit til personen som er i hovedfokus (Jørgensen, 2009; Kjeldsen, 2004). Aristoteles viser til tre dimensjoner av begrepet etos, hvor taler med disse egenskaper vil gjøre et godt inntrykk blant publikum, hvilket er klokskap/dømmekraft, moralsk karakter og velvilje (Jørgensen, 2009). Videre er det dimensjoner som gjør at taleren (retor) virker tillitsskapende og gjør talen overbevisende for publikum. Med andre ord er formidlerens troverdighet det som omtales som etos (Brodersen et al, 2007). Videre må etos fremkomme på bakgrunn av logos, på bakgrunn av at vi naturlig er tilbøyelige for å tro på mennesker som er eksperter på et felt (Brodersen et al, 2007). Dersom vi tror på formidler bak budskapet vil vi derfor lettere bli overbevist om budskapet. Formidler kan øke sin etos ved å referere til erfaringer og kvalifikasjoner utenfor selve tekstinholdet (Brodersen et al, 2007). Videre kan formidler øke sin troverdighet gjennom beherskelse av den saken som det skrives om, blant annet ved å gi oss et inntrykk av fagkunnskap og kompetanse innenfor feltet (Brodersen et al, 2007). I følge Brodersen et al (2007) vil forklaring av begreper og poenger av forfatter styrke tekstens etos ved å vise til forståelse, det kan også gå andre veien ved at mottakere av budskapet ikke forstår hvilket budskap forfatter ønsker å formidle. Den helhetlige vurdering av forfatters etos baserer seg dermed på troverdighet, beherskelse og overbevisning (Brodersen et al, 2007).

#### 2.4.2 Patos

Hensikten med patos er for retor å vekke følelser hos publikum, blant annet medlidenhet, glede og sorg (Jørgensen, 2009). Det handler i så måte om hvordan retor klarer å vekke

affeksjon hos de retor taler til. Brodersen et al (2007) beskriver patos som et virkemiddel for å appellere til bestemte følelser, verdier eller oppfatninger hos tilhøreren. Videre kan bruk av patos være et forsøk på å få mottakerne til å bevege seg i en bestemt retning. Retorikk blir ikke i alle situasjoner ansett som noe positivt. Jenssen og Aalberg (2007) viser til hvordan det å «spille på følelser» for politikerne kan bli ansett som en forsøk på å manipulere publikum. Det å spille på følelser er derfor ikke nødvendigvis en utelukkende positiv oppfattelse av publikum. Aristoteles (referert i Brodersen et al, 2007) tok utgangspunkt i at alle delte de samme verdiene, hvilket gjorde patosappellen til et enklere verktøy enn det er i dagens samfunn, hvor verdier og meninger kan tenkes å være mer ulike. Hensikten med bruk av retorikk handler i stor grad om å engasjere leseren, vekke interesse, skape forståelse og til dels oppfordre til handling, hvilket kan være en utfordring (Brodersen et al, 2007). Et virkemiddel for å styrke en retorisk tekst kan være bruk av adjektiver og beskrivelser av egen sak, hvilket kan bidra til å analysere retoriske virkemidler som har vært benyttet i en nedskrevet tekst. Brodersen et al (2007) viser til hvordan appell, mottagelighet og påvirkning innvirker på patoseffekten.

### 2.4.3 Logos

Med logos menes den overbevisning som skapes gjennom talen, hvilket innebærer hvilke fremlagte saksforhold og argumentasjon som blir presentert (Jørgensen, 2009). Med andre ord handler det om hva taler faktisk sier. Det kan for eksempel være bruk av statistikker eller nyere forskning som har blitt oppdatert (Kjeldsen, 2004). Brodersen et al (2007) viser til hvordan en argumentasjonsanalyse behandler logos i en tekst, ved å analysere i hvilken grad hovedsynspunkt, holdbarhetsargumenter og relevansargumenter forbindes og argumenteres for i teksten. Den viktigste påstanden i teksten, forfatterens budskap kalles for hovedsynspunkt (Brodersen et al, 2007). Påstander som støtter synspunktet kalles argumenter, herunder opereres det med to typer: holdbarhetsargumenter og relevansargumenter (Brodersen et al, 2007).

Holdbarhetsargumenter er påstander om de faktiske forhold som synspunktet til forfatter bygges på, og de har to krav, det må være mer sannsynlig at argumentet er sant enn usant, og det må være en beskrivelse av noe som foreligger utenfor teksten (Brodersen et al, 2007). For

at forbindelsen mellom holdbarhetsargument og synspunktet skal være fullstendig behøves det relevansargumenter, ifølge Brodersen et al (2007). Formålet med relevansargumenter er ikke å gjøre holdbarhetsargumentene sikrere, med viser hvordan de har med hovedsynspunktet å gjøre (Brodersen et al, 2007). Med andre ord knytter relevansargumentet hovedsynspunktet og holdbarhetsargumentene sammen, og på en slik måte gjør resonnementet relevant. Ifølge Brodersen et al (2007) må relevansargumentet være troverdige for at holdbarhetsargumentene og synspunktet skal være sikre. Forbehold som tas overfor holdbarhets- og relevansargumenter «følger med» når hovedsynspunktet formuleres, hvilket betyr at det gjøres en vurdering av styrke eller sannsynlighet eksemplifisert ved «kan sies å stemme», «ganske sannsynlig», «mye tyder på», osv, (Brodersen et al, 2007).

## 2.5 Semiotikk og retorikk som verktøy for overtalelse

Semiotikk stammer fra gresk og betyr tegn (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Når en retor forsøker å overbevise mottaker er det nødvendig å vite hvilke assosiasjoner, som kan forstås som konnotasjoner, mottakeren har for det budskap som sendes, til tross for at det kan oppstå konnotasjoner som retor ikke hadde forestilt seg (Heradstveit & Bjørgo). Videre vil det være av nytte for retor å spille på den kulturelle bakgrunnskunnskapen som deles med tilhørerne (Heradstveit & Bjørgo).

### 2.5.1 De retoriske formene

For å overtale tilhørerne i en bestemt sak benyttes det gjerne former for figurlig tale (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Fra retorikkens eldre historie finnes det mange ulike retoriske former, mens det i nyere tid er få av disse formene som benyttes (Heradstveit og Bjørgo, 1992). Disse redegjøres for under, og vil benyttes videre i oppgaven.

#### 2.5.1.1 *Metaforen*

John Searle (referert i Heradstveit & Bjørgo, 1992) beskriver begrepet metafor ved å skille mellom den bokstavelige meningen til ordet og den intenderte mening med utsagnet fra

avsender. Hva gjelder bruk av metaforer er det to skoleretninger som forklarer funksjonen til en metafor, henholdsvis sammenligningsteorier og semantiske interaksjonsteorier (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Denne oppgaven vil benytte synet fra interaksjonsteorien, hvor det hevdes at metaforen bygger på et verbalt paradoks, hvilket betyr at metaforen både er et samspill mellom det metaforiske uttrykk og den bokstavelige konteksten (Heradstveit & Bjørgo, 1992).

Black (referert i Heradstveit & Bjørgo, 1992) hevder at en metafor er en setning hvor noen av ordene blir brukt metaforisk, kalt fokus, mens resten av setningen blir brukt ikke-metaforisk, kalt ramme. Videre hevder Black at det i interaksjonen mellom fokus og ramme blir skapt ny mening. Tanken bak synet på metaforer som interaksjoner legger til grunn at det oppstår nye koplinger og likheter mellom ulike kontekster, og at det i så måte ikke utelukkende forholder seg til metaforer som likheter (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Noe av hensikten for retor er å kalle frem etablerte konnotasjoner hos mottaker, for deretter å videreføre de til en ny politisk kontekst (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Videre vil det til tross for at mottaker har andre konnotasjoner enn retor være mulig å forstå hensikten med budskapet, samtidig som mottaker kan være uenig i de ytringer retor formidler (Heradstveit & Bjørgo, 1992).

#### *2.5.1.2 Metonym*

I følge Jakobsen (referert i Heradstveit & Bjørgo, 1992) bygger metonymet på sammenheng. Ved bruk av metonymi assosierer vi fra en del til et hele, med andre ord fra en del av konteksten til resten av - eller til andre deler av - konteksten (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Heradstveit & Bjørgo (1992) omtaler fokuset i metaforen for et metonym, mens når metonymet blir plassert i en annen ramme oppstår metaforen. Metonymet kan med andre ord kun knytte sammen ting som hører hjemme i samme kontekst. Heradstveit og Bjørgo (1992) eksemplifiserer ved å benytte metonymet «nazisme» som gir assosiasjoner til Hitlers plan om å utrydde jødene.

### 2.5.1.3 Eufemisme

Eufemisme blir benyttet når man prøver å skape mer positive konnotasjoner ved å bytte ut et eksplisitt uttrykk med et mildere ord (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Det kan forstås som å «pynte» litt på ordene for å gjøre de mindre skremmende. Heradstveit & Bjørgo (1992) eksemplifiserer med at man i dødsannonse skriver «*sovnet stille inn*» i motsetning til å skrive «*NN er død*». Det prøves således å redusere de negative assosiasjonene med døden. Motsetningen til eufemisme er dysfemisme, altså å tale med negativt ladede ord (Heradstveit & Bjørgo). Videre vil eufemisme og dysfemisme vise til hvilke intensjoner retor har med utsagnet,

og hvilken retning på verdilading det forsøkes å ta (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Ved bruk av eufemisme er det vanlig å bruke forkortelser og videre låne fremmedord for å dempe de negativt ladede konnotasjonene da det kan være et større omfang av ord og uttrykk å benytte i andre språk (Heradstveit & Bjørgo, 1992). Et viktig poeng er å anse bruk av eufemisme som en prosess hvor retor manipulerer språket med intensjon om å oppnå politiske eller retoriske gevinster (Heradstveit & Bjørgo, 1992).

## 3. Metode

Dette kapitlet tar for seg de metodiske fremgangsmåtene for oppgaven og hvilke valg som er lagt til grunn for å kunne besvare problemstillingen. Første underkapittel *3.1 Formål* forklarer hva hensikten med oppgaven er, for og senere kunne vise til de metodiske veivalg som er foretatt for å besvare gitte problemstilling. Underkapittel *3.2 Undersøkelsesopplegg* viser til valgte undersøkelsesopplegg for innhenting av data. I underkapittel *3.3 Utvalg av dokumenter* forklares det hvordan fremgangsmåten for utvalgte data har foregått og avgrensningene som har vært foretatt. Videre i underkapittel *3.4 Datainnsamling* vises det til innsamlet data og hvordan det har vært kategorisert i kapittel 4. *Analyse*. Underkapitlet *3.5 Relabilitet og Validitet* viser til oppgavens gyldighet og pålitelighet, mens siste underkapittel *3.6 Styrker og svakheter ved valgte metode* gjennomgår styrker og svakheter ved de metodiske valgene.

### 3.1 Formål

Formålet med oppgaven er å belyse hvilken argumentasjon og retoriske virkemidler som har vært benyttet i den offentlige diskusjonen vedrørende generell bevæpning av politiet i perioden 25. november 2014 til 3. februar 2016. Bakgrunnen for valgte problemstilling er å danne et bilde av formeninger og bruk av retoriske virkemidler i diskusjonen som pågikk i overkant av ett år for å vise til en ny vinkling og forståelse av betydningen en eventuell innføring av generell bevæpning av politiet kan medføre. Hensikten med oppgaven er således ikke å formene noe om hvilke argumenter som veier tyngst, men heller vise til hvilke perspektiver og syn som har preget den offentlige debatten i ulike medier. Med utgangspunkt i oppgavens problemstilling vil det redegjøres for undersøkelsesopplegg, utvalg og datainnsamling, i tillegg til styrker og svakheter med valgte metodiske fremgangsmåte.

### 3.2 Undersøkelsesopplegg

Oppgavens hensikt er å analysere de retoriske virkemidler og argumenter som har vært benyttet i perioden hvor politiet var midlertidig bevæpnet. På en slik måte er det en beskrivende problemstilling som står i motsetning til en forklarende problemstilling (Jacobsen, 2016). Med utgangspunkt i valgte problemstilling var det hensiktsmessig å velge dokumentundersøkelse som undersøkelsesopplegg. Dokumentundersøkelse innebærer bruk av sekundærdata, hvilket vil si at dataene er innhentet av andre enn forskeren selv (Jacobsen, 2016). Videre er dokumentundersøkelse hensiktsmessig da oppgavens formål er å få tak i hva som ordrett har blitt sagt av ulike parter i perioden med midlertidig generell bevæpning i Norge. Jacobsen (2016) omtaler dokumentundersøkelser som lignende en form for observasjon fordi det gir innsyn i hva som faktisk har blitt sagt. Videre vil datanalyse og datainnsamling foregå parallelt på grunn av at det er flere nettartikler som analyseres og tolkes og det kan tenkes å dukke opp nye relevante tekster utover i studien. For å analysere de ulike tekstene vil det bli benyttet teoretiske begreper, herunder de tre appellformene for å besvare hvilke retoriske virkemidler som har vært benyttet i perioden.

### 3.3 Utvalg av dokumenter til analyse

Denne oppgaven tar i bruk det Jacobsen (2016) beskriver som andrehåndskilder, hvilket vil si at utvalget foretas blant ulike nettartikler. Videre er utvalget formålsorientert i den forstand at det velges ut enheter som kan gi den mest relevante informasjonen. I denne sammenheng har utvalgte nettartikler i perioden med midlertidig generell bevæpning som debatterer temaet gitt den mest relevante informasjonen. Ved gjennomgang av dokumenter er det viktig å avklare hvilke tekster som skal velges for analysen (Grønmo, 2004). Grunnet oppgavens omfang og tilgjengelighet på data var det krevende å samle inn papiraviser, og metodikken var derfor begrenset til nettartikler. Nettartiklene som ble valgt ut var fra perioden politiet var midlertidig bevæpnet, hvor debatten rundt en innføring av generell bevæpning av politiet var meget framtreddende.

For å besvare valgte problemstilling var det hensiktsmessig å forholde seg til offentlige kilder, i form av nettartikler, for å få et innblikk i den offentlige samfunnsdebatten og således hvilke retoriske virkemidler, samt argumentasjon som var benyttet i gitte periode. Videre må avsender av informasjonen analyseres, det skilles mellom personlige og institusjonelle kilder

(Jacobsen, 2016). Det ble ansett som hensiktsmessig å ha fokus på personlige kilder, og rette oppmerksomheten mot hva enkeltpersoner uttrykte i media, i tillegg til at det i enkelte nettartikler ble ansett som relevant å redegjøre for hva enkelte grupper argumenterte i saken om generell bevæpning av politiet. Med dette menes for eksempel enten justispolitiske talspersoner for et parti, talsperson for organisasjoner som politiets fellesforbund, samt enkeltpersoner som uttrykte sine meninger i ulike kronikker. I følge Jacobsen (2016) må det foretas en vurdering av kvaliteten på kilden både ved benyttelse av private og institusjonelle kilder. Dette gjelder også ved bruk av internett som kilde.

For å avgrense ytterligere og finne nettaviser som er av kjennskap blant befolkningen i Norge var søket etter data begrenset til å gjelde *Aftenposten*, *NRK*, *VG* og *Dagbladet*. For å innhente data har det vært benyttet søk i de nevnte nettavisene sine arkiv hvor artikler som har debattert generell bevæpning av politiet har blitt analysert. Søkeordene som ble valgt ut for å finne de relevante artiklene var som følger «*bevæpning*», «*politi*», «*pistol*». Videre i arkivet var det av viktighet å finne de artikler som var publisert i perioden hvor politiet var midlertidig bevæpnet. Valgte nettaviser for oppgaven tenkes å være av kjennskap til befolkningen, og det antas at det er hyppigere benyttelse av nevnte nettaviser for debattinnlegg, i motsetning til lokale aviser og spesifikke aviser som omhandler et bestemt område (til eksempel *Dagens Næringsliv*). I denne oppgaven har det vært av nytte å velge ut alle tekster som omhandler generell bevæpning av politiet i den midlertidige bevæpningsperioden. Dette kan være en fordel ved at alle tekster ble vurdert/ og eller analysert, og kan være ulempe i form av at det ble valgt ut konkrete avsnitt, sitat og setninger hvor det ansås at retoriske virkemidler var benyttet.

### 3.4 Datainnsamling

Ved gjennomføring av selve datainnsamlingen er det nødvendig å foreta en systematisk gjennomgang av utvalgte tekster til analysen (Grønmo, 2004). I datainnsamlingsprosessen ble alle tekster til analysen utskrevet og hver av tekstene ble gjennomgått ved å markere ut benyttelse av etos, patos, logos og semiotiske virkemidler. Det ble markert ut de argumenter som ble benyttet i debatten og hvilke retoriske virkemidler som det ansås var benyttet for avsender til å påvirke mottaker. Videre vil det være hensiktsmessig for den retoriske



gjennomgangen å forstå hva hensikten bak nettartiklene var fra avsender og i hvilken kontekst det ble skrevet. Det er konteksten som er av interesse for oppgaven. Gjennomgangen av debatten og argumentene for/mot generell bevæpning av politiet i perioden hvor politiet var midlertidig bevæpnet, medførte at det var relativt uproblematisk å forstå konteksten.

I følge Grønmo (2004) kommer vekslingen mellom datainnsamling og dataanalyse sterkest til uttrykk når datainnsamlingen skal kategoriseres. Arbeidet med datainnsamling foregikk parallelt med kategoriseringen for å strukturere de argumenter og retoriske virkemidler som var benyttet. Hver av artiklene ble i første omgang analysert ved å se på de argumenter som ble benyttet, for videre å bli analysert utfra de retoriske formene og semiotiske virkemidlene. De valgte tekstene vurderes og fortolkes i henhold til problemstillingen (Grønmo, 2004).

Oversikten over de analyserte tekstene fra de ulike nettavisene er fordelt slik:

<b>Nettavis</b>	<b>Antall artikler analysert</b>
Aftenposten	11
VG	7
Dagbladet	15
NRK	26

Et annet aspekt er å redusere uoversiktlig informasjon slik at de innsamlede dataene kan kategoriseres og håndteres på en oversiktlig måte (Jacobsen, 2016). Dette ble gjort i form av å markere ut de setningene hvor det ble ansett at avsender benyttet retoriske virkemidler for å påvirke mottaker.

### 3.5 Reliabilitet og validitet

Reliabilitet og validitet henger som regel historisk nært den mer kvantitative vitenskapstradisjonen hvor det er vanlige å gi begrepene tallmessige uttrykk, samtidig er det viktig for forsker som foretar kvalitativ analyse å vise til at konklusjonene man kommer frem til er pålitelige og gyldige (Grenness, 2012). I kvalitative studier handler det om å forholde seg kritisk til innsamlet data og i hvilken grad man kan stole på dataene (Jacobsen, 2016).

Validitet eller gyldighet kan forstås som at det som blir undersøkt er hensiktsmessig å undersøke (Grenness, 2012). Et sentralt spørsmål er hvor godt eller relevant dataene representerer fenomenet (Johannessen et al, 2010). Denne oppgaven tar for seg et tema som har vært mye debattert i nyere tid og belyser aspekter ved hvilke argumenter og retoriske virkemidler som har blitt benyttet i perioden politiet var midlertidig generelt bevæpnet, og kan derfor sies å være en relevant undersøkelse. Videre har oppgaven lagt fokus på en annen vinkling enn tidligere forskning og kan derfor anses hensiktsmessig. Validitet kan også forstås som forskers evne til å innhente relevante data for å besvare problemstilling (Grønmo, 2004, s. 221). Hva gjelder intern gyldighet som omhandler om resultatene oppfattes som riktige (Jacobsen, 2015) har dataene vært innhentet fra de offentlige nettartiklene som ble publisert i perioden hvor politiet var midlertidig bevæpnet og kan anses som riktige. På den annen side må forsker stille spørsmålsteget om den virkeligheten som beskrives stemmer overens med virkeligheten (Jacobsen, 2015). Da oppgaven har selektert ut de ulike artiklene kan det være mulighet for at forsker har selektert ut feil. For å være bevisst på virkelighetsbeskrivelsen har alle artikler blitt gjennomgått tre ganger ved å lese igjennom og kontrollere at alle relevante tekstutdrag har vært analysert. Videre har det vært av stor viktighet å forstå kontekst og mening bak de tekster som har vært skrevet for at beskrivelsen av virkeligheten stemmer overens med den observerbare virkeligheten. Enkelte nettaviser har egne artikler for abonnenter, og for å få tilgang til alle dataene har det vært av nytte å abonnere på enkelte utvalgte nettaviser for å styrke oppgavens interne gyldighet.

Ekstern gyldighet viser til i hvilken grad funnene fra en undersøkelse kan generaliseres til andre enn de som er undersøkt (Jacobsen, 2015). For å styrke den eksterne gyldigheten er det viktig å ha tilstrekkelig med enheter (Jacobsen, 2015). I denne sammenheng er enhetene de utvalgte nettartiklene som ga den mest relevante informasjonen. Hva gjelder overførbarhet kan funnene i oppgaven gi en indikasjon på at den retorikken som ble benyttet i den avgrensede tidsperioden også kan være gjeldende i den videre debatten om generell bevæpning av politiet. I følge Jacobsen (2015) er det viktig å velge ut enheter som representerer spennvidden i det som studeres. I denne oppgaven har det blant annet vært politikere, organer i politiet og enkeltmennesker som har deltatt i debatten, hvorav argumentasjonen både tar for seg de operative og politisk- verdimessige momentene, det kan således øke den eksterne gyldigheten ved at alle relevante nettartikler fra utvalgte nettaviser har vært vurdert/ og eller analysert.

Reliabilitet referer til datamaterialets pålitelighet (Grønmo, 2004). I kvalitative analyser vil det være utfordrende å gjenta nøyaktig samme innsamlinger av data både fordi fenomenene er i endring og til dels fordi undersøkelsesopplegget kan være for komplekst (Grønmo, 2004). Reliabilitet knytter seg også til hvilke data som brukes og hvordan de bearbeides (Johannessen et al, 2010). For å øke reliabiliteten kan det være nyttig å gi leser en detaljert beskrivelse av framgangsmåten i forskningsprosessen (Johannessen et al, 2010). Ved å gi en nøyaktig beskrivelse av de metodiske valgene og måten det har vært hentet ut dokumenter på (for eksempel ved at det spesifiseres at det er nettartikler og hvilke nettaviser som har blitt tatt i bruk) kan det gjøre oppgaven mer pålitelig. Videre har gjennomføringen av datainnsamlingen og kategoriseringsmetoden vært redegjort for som også kan øke oppgavens pålitelighet. Ved å vise til at alle relevante artikler fra utvalgte nettaviser har vært benyttet og systematisert utfra argumentasjon og de retoriske virkemidlene som tenkes å ha vært benyttet for å overbevise, gir det leseren en fullstendig gjennomgang av de metodiske betraktninger som har blitt gjort, og kan i så måte styrke påliteligheten. Hva gjelder kategorisering av de ulike enhetene har det blitt foretatt tre gjennomganger av hver artikkel for å sikre at kategoriseringen blir så korrekt som mulig for å øke oppgavens pålitelighet.

### 3.6 Styrker og svakheter ved valgte metode

På lik linje med andre metodiske opplegg vil det være både svakheter og styrker også ved kvalitativ dokumentanalyse. Det er derfor viktig å vise til svakheter med metoden, og hvordan disse har vært håndtert og de styrker som valgte metode har.

Grønmo (2004) beskriver ulike utfordringer kvalitativ undersøkelse kan bringe, blant annet kan forskers perspektiv påvirke utvelgingen og tolkningen av tekstene. Det har vært av viktighet å vurdere alle de publiserte artikler fra valgte nettaviser i perioden med midlertidig generell bevæpning for å unngå selektiv utvelging. Samtidig har enkelte tekster inneholdt flere argumenter og det som antas å være retoriske virkemidler enn andre. Videre vil forsker aldri være helt objektiv, og kan overse viktige tolkningsmuligheter fordi det er på siden av det valgte perspektivet forsker er opptatt av. Det vil være mulig å motvirke denne utfordringen ved å være åpen for tekster som viker fra de gitte kategoriene (Grønmo, 2004). Da alle

relevante tekster i perioden fra nevnte nettaviser har vært analysert kan dette motvirke overseelse av viktige tolkninger. Videre kan tolkninger forsker gjør være påvirket av kontekstuell forståelse (Grønmo, 2004). For å unngå kontekstuell forvirring har det vært klargjort innledningsvis at konteksten innbefatter debatten rundt generell bevæpning av politiet. Det kan også oppstå andre utfordringer ved bruk av sekundærdata. Det er ofte uvisst hvordan dataene er samlet inn og hvilke måleapparater som har blitt brukt (Jacobsen, 2016). Hva gjelder denne undersøkelsen har det vært viktig å presisere hvem som har skrevet artikkelen, samtidig som det i enkelte tilfeller har vært anonyme innlegg. Det har ikke vært en iøynefallende stor kontrast i benyttelse av retorikk fra de anonyme avsenderne, dette har derfor ikke vært ansett som en utfordring. Videre bygger undersøkelsen på den offentlige diskusjonen hvor flere av aktørene har sendt inn/skrevet nettartikkel selv, og det er heller ikke hensiktsmessig for denne oppgaven å faktasjekke sitatene og argumentasjonen vedrørende generell bevæpning av politiet, da fokus til forskjell er å se på hva som står i tekstene og analysere de retoriske kjennetegnene.

Styrker ved valgte metode er blant annet at informasjonen er lite spontan, hvilket kan gjøre den mer gjennomtenkt og reflektert (Jacobsen, 2016). Dette kan være en fordel når nettartiklene analyseres. I og med at konteksten er avklart i problemformuleringen vil det være mulig å unngå kontekstuelle mistolkninger som beskrevet i Grønmo (2004). Videre kan en annen styrke være at kildene ikke blir påvirket av at datainnsamlingen gjennomføres, spesielt med tanke på at forsker i denne sammenheng ikke har bedt om at tekster skal bli skrevet. Videre har forsker heller ikke mulighet for å påvirke tekstens innhold da tekstene allerede var skrevet, og offentliggjort på ulike medier.

## 4. Analyse

Dette kapitlet tar for seg det empiriske grunnlaget for oppgaven og er slått sammen med drøfting av funnene, slik at argumentasjonen og de retoriske virkemidlene kommer til syne på en ryddig og strukturert måte. Analysedelen er inndelt i tre underkapitler utfra tidsperiode, slik at det vil være enklere å se om argumentasjonen endret seg i løpet av den midlertidige bevæpningsperioden. Hvert av underkapitlene er delt inn i henholdsvis tre deler, hvorav den første delen omhandler benyttelse av etos, den andre om bruk av patos og den siste delen omhandler de antatte logos-rettede virkemidlene. De semiotiske verktøyene er inkorporert i de tre underkapitlene og blir analysert i de ulike underkapitlene for å vise til retorikk og semiotikk i analysen av tekstene på en strukturert måte. Underkapittel *4.1 Argumentasjon de første månedene med midlertidig generell bevæpning* omhandler empiri og drøfting fra tidsperioden 25. november 2014 til 25. april 2015. Deretter tar underkapittel *4.2 Argumentasjon halvveis i perioden med midlertidig bevæpning* for seg empiri og drøfting fra tidsperioden 26. april 2015 til 26. september 2015. Det siste underkapittelet *4.3 Argumentasjon på slutten av den midlertidige bevæpningsperioden* for seg empiri og drøfting i perioden 27. september 2015 til 3. februar 2016. Underkapittel *4.4 Avsluttende drøfting* er oppsummering fra de tre inndelte tidsperiodene, hvor hensikten er å samle trådene før det konkluderes i kapittel 5. *Konklusjon*.

### 4.1 Argumentasjon de første månedene med midlertidig generell bevæpning

Det første underkapittelet tar for seg tekster som ble publisert i perioden fra 25. november 2014 til og med 25. april 2015. Videre består underkapitlene av tekster som sees i lys av teoretiske bidrag fra de tre appellformene; etos, logos og patos og de retoriske formene. I Underkapittel *4.1.2 Etos* vises det til hvilken troverdighet retor har, både ut fra faglig bakgrunn, og i lys av hvordan budskapet formidles på en troverdig måte. Det vil i så måte vises til aktører som ut fra sin bakgrunn kan antas å ha stor troverdighet. Videre vil underkapittel *4.1.3 Patos* vise til de følelser retor forsøker å spille på hos mottakerne for å overbevise om eget ståsted i debatten. Underkapittel *4.1.4 Logos* analyserer hvordan retor benytter fakta som grunnlag for å påvirke mottakerne.

#### 4.1.2 Etos

De første tekstene som ble utgitt 25. november 2014 viser til hvordan Politiets sikkerhetstjeneste (PST) formidler en hemmelig orientering gitt til regjeringen hvor det fremkommer at det er mellom 60-90 % sjanse for et mulig islamistisk terrorangrep som vil finne sted i Norge i løpet av det neste året (Hetland, Bjorland & Kyllingstad, 2014). Politiets sikkerhetstjeneste kan antas å ha stor troverdighet da de sitter på informasjon som resten av befolkningen som regel ikke har innsyn i. Dette fremkommer også av Erlend Bjørnestad, Leder av politiets fellesforbund som uttaler «*Eg stolar på at dei vurderinga som ligg i botn er gode og støtter avgjersla*» (Hetland, Bjorland & Kyllingstad, 2014, s. 3). På samme dag, den 25. november 2014, er det allikevel formidlet en skepsis fra flere parter om en mulig snikinnføring av generell bevæpning av norsk politi (Fjørtoft & Helljesen, 2014). Det kan antas at det er benyttet eufemisme ved å bruke ordet «*avgjersla*» istedenfor «*støtter midlertidig generell bevæpning*», da avgjørelse kan være mindre direkte og truende enn «*midlertidig generell bevæpning*».

Tidligere leder av Politiets Fellesforbund, Arne Johannessen, stiller seg skeptisk til at den midlertidige bevæpningen vil gå over til generell bevæpning og ytrer «*Jo lengre tid som går, jo vanskeligere blir det å komme tilbake til det som er normalsituasjonen i Norge uten bevæpning*» (Fjørtoft & Helljesen, 2014, s. 3). Ved å benytte seg av tittelen «*Tidligere leder av Politiets Fellesforbund*» kan det tenkes at Johannessen forsøker å vise til troverdighet da han har innehatt en posisjon tidligere som gir et spesielt innsyn i politiet og dets kunnskap. Påstanden om «*snikinnføring*» av generell bevæpning møter motstand fra Politimester i Salten politidistrikt, Geir Ove Heir, som mener at bevæpningen ikke vil medføre snikinnføring av generell bevæpning for norsk politi (Jacobsen & Bakken, 2014). Ordet «*snikinnføring*» kan anses som en metafor for å innføre noe uten at det blir lagt merke til.

Aftenposten begir seg også ut i debatten om bevæpningen av politiet og stiller spørsmålsteget ved den hemmelige informasjonen og formidler «*Denne informasjonen stammer fra en hemmelig rapport. Det gjør det umulig å vurdere premissene for sannsynlighetsvurderingen*» (Aftenpostens Redaksjon, 2014, s. 3). Aftenposten setter altså spørsmålsteget ved hvilket grunnlag som medførte en midlertidig generell bevæpning av politiet. Videre skrives det i lederen i Aftenposten «*De som jobber med sikkerhet har stor makt til å definere trusler basert*

*på informasjon som bare delvis er tilgjengelig for allmennheten. Det krever tillit»*

(Aftenpostens Redaksjon, 2014, s. 4). Det kan tenkes at Aftenposten ikke nødvendigvis har «tillit» til de vurderinger som ble lagt til grunn, da de tidligere i avsnittet påpeker at det er «umulig å vurdere premissene for sannsynlighetsfordelingen». Aftenposten er en avis som kan anses å ha stor troverdighet og det ligger dermed implisitt i teksten at publikum har et inntrykk av deres posisjon.

Det er flere aktører som kaster seg inn i debatten, blant annet forsvarsanalytiker John Berg, som ytrer seg imot Aftenpostens ståsted (Berg, 2014). Det kan antas at Berg forsøker å redusere troverdigheten til Aftenpostens Redaksjon da han ytrer at de utviser samme mangel på virkelighetskontakt som en del politikere og forskere (Berg, 2014). Berg argumenterer at kriminelles motiv for å skaffe seg våpen henger sammen med utviklingen av konflikt- og voldsnivået mellom rivaliserende miljøer og er ikke en konsekvens av eventuell bevæpning av politiet (Berg, 2014). Videre kan det antas at det forsøkes å redusere troverdigheten til enkelte forskere som er imot generell bevæpning «*Motstanderne av bevæpning fester for ukritisk lit til forskning av et slag som litt for lett finner det forskerne forventer*» (Berg, 2014, s. 4). Det kan også redusere troverdigheten til Berg som selv er forsvarsanalytiker ved å konstatere at motstandere av generell bevæpning «*fester for ukritisk lit til forskning*».

Politiets fellesforbund ytrer at de ønsker generell bevæpning av politiet og antyder at det ikke vil medføre noen endring, hvor det uttales «*Erfarne politifolk er sikre på at det ikke vil føre til økt eller unødvendig bruk av våpen*» (Bakken & Haarvik, 2014, s. 2). I dette sitat kan det forsøkes å skape troverdighet ved å referere til «*erfarne*», hvilket kan symbolisere en tillit til at de som har arbeidet lenge som politi vil ha større kunnskap enn andre aktører. Anders Werp, nestleder i Stortingets Justiskomite, støtter ståstedet til Politiets fellesforbund og antar at saken om generell bevæpning vil behandles i Stortinget om kort tid, og uttaler «*...Det dreier seg om å skape trygghet i landet og for politiets arbeidssituasjon*» (Bakken & Haarvik, 2014, s. 3). Det kan tenkes at politiets fellesforbund bruker retorikk for å indikere at bevæpning vil skape trygghet i landet og for politiets arbeidssituasjon.

Politimesteren i Vinstra stiller seg sterkt imot bevæpningsordren i Norge, og mener man ikke kan begrunne bevæpning av politiet på en «ullen» uttalelse fra en IS-mann i Irak eller Syria om trusler mot Vesten, men heller at våpendebatten burde dreie seg om andre forhold (Ruud & Meldalen, 2014). Politiforsker Johannes Knutsson stiller seg kritisk til beslutning om bevæpning og henviser til at det var Politidirektoratet som ba om tillatelse til generell bevæpning etter Politiets sikkerhetstjenestes varsel om økt fare for terrorangrep (NTB, 2014). Videre ytrer Knutsson:

*«Jeg skulle uhørt gjerne sett den grundige analysen jeg forutsetter at POD har gjort, der man ser på hva det faktisk innebærer med midlertidig bevæpning, og om det reelt øker beskyttelsen at man har pistolen på hofta i stedet for i bilen» (NTB, 2014, s. 2).*

Det kan tenkes at retor i dette sitatet søker å få publikum til å reflektere over hvilke analyser som ligger til grunn, og hva midlertidig bevæpning «faktisk» innebærer. Videre kan ord som «reelt» gi et inntrykk av at en pistol på hoften ikke øker beskyttelsen, hvilket står i kontrast til argumentasjonen fra Anders Werp (Bakken & Haarvik, 2014). Det anses også at Knutssons uttalelse i så måte står i kontrast til uttalelsen fra politiets fellesforbund. Videre kan det tenkes at Knutsson benytter «grundige» som metafor for det motsatte, at POD ikke har gjort en grundig analyse og ettersøker dokumentasjon.

Tre terroreksperter ved Forsvarets forskningsinstitutt reiser spørsmål om politibevæpning hjelper mot terror i en kronikk (Hegghammer, Stenersen & Nesser, 2014). Terroreksperterne mener avsløringen av en rekke «Mumbai» -angrep kompliserer bevæpningsdebatten, da gatepoliti i disse gitte scenarioene kan nå stedene raskere enn beredskapstroppen (Hegghammer, Stenersen & Nesser, 2014). Videre uttales det:

*«Dette reiser to spørsmål som vi akademikere ikke kan svare på. I hvor mange konkrete scenarier er det realistisk at væpnet gatepoliti kan og bør engasjere angriperen før beredskapstroppen gjør det? Og oppveier denne sikkerhetsgevinsten de mange ulempene ved generell bevæpning? Det første må besvares av politifaglige eksperter – det andre av politikerne» (Hegghammer, Stenersen & Nesser, 2014, s.3).*

Ved å benytte termer som «vi akademikere», «eksperter» og «politikerne» henviser retor til ulike roller som kan tenkes å ha stor troverdighet. Det kan tenkes i overnevnte avsnitt at retor forsøker å skape tillit hos publikum ved å trekke inn ulike troverdige samfunnsaktører. Videre



vises det både til en debatt om det operative og en mer verdi-politisk debatt. I ett av de siste avsnittene skrives det at Storbritannia, som står ovenfor en betydelig større terrortrussel, ikke har bevæpnet politi (Hegghammer, Stenersen & Nesser, 2014). Det kan tenkes at ved å sammenligne med et land som er mer terrortruet, og ikke har generell bevæpning, kan øke troverdigheten til retor.

Arbeiderpartiets justispolitiske talsperson, Hadia Tajik, er imot generell bevæpning av politiet og uttaler: «*Regjeringens forslag mangler politifaglig begrunnelse og vil endre politiets sivile preg*» (NTB, 2014, s. 2). Argumentet om at politiet vil endre sitt sivile preg blir benyttet av Hadia Tajik, samtidig som hun konstaterer at forslaget fra regjeringen mangler politifaglig begrunnelse. Det kan antas at retor forsøker å redusere troverdigheten til regjeringens forslag ved å uttale at det mangler en «*ekspert*» begrunnelse. I en annen artikkel uttaler Tajik at de i motsetning til regjeringen ikke kjenner detaljene i trusselvurderingen, hvilket medfører at overprøvelse av beslutningen om midlertidig generell bevæpning medfører vanskelighet (NTB, 2014). Tajik uttrykker i en annen artikkel: «*Med andre ord har regjeringen, uten å vite nok om behovet for våpen eller dagens ordninger, sendt på høring en ordning bare fordi regjeringen selv er for den, ikke fordi Norge trenger det*» (NTB, 2014, s.2). Retor argumenterer i dette sitatet for at behovet for generell bevæpning ikke nødvendigvis er noe Norge «*trenger*», men at det i motsetning er noe regjeringen alene ønsker. I kjølvannet av København-angrepet formidler Tajik: «*All erfaring tilsier at man ikke kan bruke enkeltepisoder som begrunnelse for store endringer. Jeg vil advare mot å ukritisk bruke terroren som et bakteppe for en diskusjon om generell bevæpning*» (NTB, 2015).

Politidirektoratet vil vente med innføring av generell bevæpning og uttrykker: «*Selv om vilkårene for bruk av skytevåpen ikke foreslås lempet, vil generell bevæpning over tid kunne påvirke politiets terskel for å løsne skudd*» (Skille, 2014, s. 3). Argumentet om terskelen for å løsne skudd blir fremhevet av Politidirektoratet, som også kan ansees å ha stor troverdighet blant publikum. Leder for Politiets Fellesforbund, Sigve Bolstad trekker frem et nytt argument i favør av generell bevæpning, og uttrykker at hovedargumentet går på responstid (Vevang & Flatset, 2015). Bolstad ytret videre i en annen kronikk: «*Kriminaliteten blir stadig røre, tøffere og antall farlige situasjoner har eskalert. Mens publikum kan løpe fra en kritisk og alvorlig situasjon, må politiet løpe til*» (Bolstad, 2015, s. 2). Videre understreker retor sitt

viktigste argument, kortere responstid (Bolstad, 2015). Bolstad stiller også spørsmålstegn ved argumentasjonen rundt svensk politi som skyter mer enn det ubevæpnede politiet i Norge, og spør seg om hvilke andre årsaker som ligger bak et større antall skudd i Sverige enn i Norge (Bolstad, 2015). Bolstad (2015) hevder vi må lytte til «*fotfolket*», med dette kan det tenkes at retor bruker en billedlig betegnelse på politiet.

Advokatforeningen har ytret seg i debatten vedrørende generell bevæpning av politiet, hvor de formidler: «*Terrorister gir seg neppe til å kjenne før de skyter, og vil sannsynligvis prioritere å uskadeliggjøre væpnet politi for selv å unngå å bli skutt*» (Smith, 2015, s. 4). Videre uttaler Smith (2015): «*...vi frykter at en generell bevæpning ikke vil redusere, men øke faren for tap av liv og personskader for polititjenestemenn- fordi de blir terroristenes første mål*» (s. 5). Det kan antas at advokatforeningen har troverdighet hva gjelder lov og orden, og det kan derfor anses som at deres ytring i debatten om generell bevæpning kan ha påvirkningskraft blant publikum. Smith stiller seg videre skeptisk til at det ikke er fremlagt forskning som gir antydning til at bevæpnet politi gjør samfunnet tryggere, og viser samtidig til viktigheten av mer organisering og trening enn bevæpning (Høiland, 2015). Direktør i det Kriminalitetsforebyggende råd, Erik Nadheim, bruker i lik grad som Smith argumentet om manglende forskning, og legger vekt på konsekvensene bevæpning av politiet kan medføre (NTB, 2015).

#### 4.1.3 Patos

Den 25. november 2014 hadde Aftenpostens leder et innlegg hvor det uttrykkes at bevæpnet politi må være en unntakstilstand (Aftenpostens Redaksjon, 2014). Ett av sitatene i artikkelen kan tenkes rettet mot publikums følelser:

*«Det må dessuten være et tankekors også for våpenforkjempere i politiet at terrorgrupper som IS nettopp lykkes dersom de klarer å spre nok frykt til å endre samfunnet, for eksempel i spørsmålet om bevæpnet politi»* (Aftenpostens Redaksjon, 2014, s. 5).

Det kan antas at Aftenpostens leder bruker en eufemisme ved å skrive «*å spre nok frykt til å endre samfunnet*», som egentlig antas å bety at terroristene oppnår målet sitt. Politimester i Asker og Bærum politidistrikt, Terje Nybøe benytter seg av tilsvarende utsagn ved å formidle:

«*Terrorens vesen som bygger på frykt vinner på et vis nå*» (Klungtveit, 2014, s. 1). Ved å hevde at terroristene «*vinner*», kan det antas å vekke sterke følelser hos befolkning, og det kan tenkes at det forsøkes å vekke et sinne hos publikum. Det kan tenkes at metonym har blitt anvendt ved å henvise til en del av politiets oppgaver, forhindre terrorangrep.

Politiet i Agder er bekymret for at noen kan ta våpenet fra de dersom det blir innført generell bevæpning av politiet og politistasjonssjefen, Ole Hortemo, formidler:

«*Vil du fremdeles at vi skal gå inn med våpen på utesteder natt til søndag når det er fullpakket med folk på dansegulvet? Skal vi gå inn og drive skjenkekontroll og være synlig med uniform og våpen på låret? Da er jeg så redd for det våpenet at jeg vil tviholde på det*» (Andersen & Sundsdal, 2014, s. 2).

Det kan tenkes at patos benyttes i dette utdraget, da politistasjonssjefen henviser til konkrete arenaer hvor det vanligvis ikke er våpen å se. Ved å vise til skjenkekontroll og utesteder kan det antas at retor forsøker å vise til konkrete situasjoner hvor det ferdes mange mennesker og befolkningen berøres av en eventuell innføring av generell bevæpning. Terrorreksperterne i bevæpningsdebatten skriver i kronikken: «*...ei heller kunne blodbadet på Utøya i 2011 vært avverget med generell bevæpning.*» (Hegghammer, Stenersen & Nesser, 2014, s. 3). Ved å vise til den konkrete hendelsen på Utøya 2011, og benytte «*blodbadet*» som konsekvens vil det antas at retor forsøker å spille på sterke assosiasjoner, for å vekke følelser blant mottakerne.

Venstres daværende justispolitiske talsperson, Iselin Nybø, tror konsekvensene ved en innføring av generell bevæpning vil føre til at politiet mister sitt sivile preg, og at det kan oppstå flere farlige situasjoner (NTB, 2014). Leder i Politilederlaget, Jonny Nauste benytter seg også av «*det sivile preget*», hvor Nauste utdyper at generell bevæpning av politiet vil skape større avstand til publikum (Senel, 2014, s. 2). Benyttelse av «*sivilt preg*» kan tenkes å spille på de verdimeslige konsekvensene en eventuell innføring av generell bevæpning kan medføre, og det kan tenkes at retor forsøker å spille på følelser.

I en artikkel fra NRK kommer det til uttrykk at minoriteter frykter bevæpnet politi, hvorav en av kapitteloverskriftene er «*- Barna våre i politiets sikte*» (Onsum & Skille, 2014, s. 2).

Benyttelse av at barn vil være i politiets sikte antas å være et forsøk fra retor å vekke sterke følelser blant publikum, da barn anses som uskyldige ofre som skal beskyttes, og ikke være i politiets sikte. Videre i artikkelen uttrykkes det fra Akhentaton Oddvar de Leon at dersom du ser annerledes ut havner du på politiets radar (Onsum & Skille, 2014). Videre forteller de Leon at både han og hans venner er uskyldige, men at de har blitt stoppet av politiet, og uttrykker frykten for et dårlig forhold med politiet dersom de bærer våpen (Onsum & Skille, 2014). Frykten de Leon viser til kan tenkes å spille på følelser til minoritetene blant publikum, og det kan derfor tenkes at flere deler den samme frykten og standpunktet.

Fra den uformelle spørreunden på Karl Johan, foretatt av NRK forklarer tilhenger av generell bevæpning av politiet, Fabian Emini: «*Hvis politiet får våpen, så får selvfølgelig også de kriminelle våpen. Men i vårt lille land tror jeg ikke det kommer til å bli et stort problem*» (Zondag, Jørstad & Jørgensen, 2014, s. 3). «*Vårt lille land*» kan frembringe et bilde av at Norge er et såpass lite land slik at det å bevæpne politiet kan antas å ha liten betydning.

Politidirektoratet på den andre siden mener politikerne bør vente med innføring av generell bevæpning og uttrykker at dette er en «*prinsipiell*» endring av norsk politi (Zondag, Jørstad & Jørgensen, 2014, s. 4). Det kan derfor tenkes at politidirektoratet argumenterer i en mer verdipolitisk retning. Leder i politiets fellesforbund, Sigve Bolstad mener vi går i retning av generell bevæpning, men synes debatten om temaet ikke tar for seg det operative argumentet med responstid og formidler: «*Veldig få snakker om responstid, og det at sekunder og minutter «er lik» liv må komme mye bedre fram*» (Zondag, 2014, s. 2). Bolstad benytter bilde av hvordan det å redde liv handler om sekunder og minutter, og kan således tenkes å gi publikum et inntrykk av at uten bevæpnet politi vil det ikke være mulig å redde de liv hvor det står på sekunder og minutter. Det antas at Bolstad søker å spille på følelser til publikum i en annen artikkel hvor det hevdes at befolkningen vil oppleve mer tillit til bevæpnet politi og uttrykker: «*Et folk med nært forhold til eget maktapparat vil trolig føle tillit til et politi som er riktig utstyrt, som reagerer raskt og som kan beskytte folk og løse kritiske situasjoner*» (Bolstad, 2015, s. 4). Øyvind Røed svarer Bolstads påstander, og hevder at det er frykten som har økt og ikke antall drap eller ran (Røed, 2015). Ved å uttrykke at vi lever i en «*fryktkultur*», kan det tenkes at Røed (2015) forsøker å spille på publikums følelser.

I et debattinnlegg i Aftenposten problematiserer Harald Skibelid hvordan mediene setter seg selv over politifaglige vurderinger, og skriver:

*«Bare et farget mediekorps kunne fremstille en sak hvor politiet står i en livstruende situasjon og redder publikum fra overhengende livsfare, som en situasjon som taler mot politiets bevæpning»* (Skibelid, 2015, s. 3).

Videre hevder Skibelid (2015) at mediene har mistet sin evne som «vaktbikkje». Denne skepsisen mot media kan spille på publikums følelser da Skibelid tegner et bilde av at politiet redder publikum, for så å stille spørsmålsteget ved at mediene taler imot generell bevæpning i den gitte situasjonen. Fredrik Heffermehl svarer Skibelid i sitt debattinnlegg, hvor Heffermehl formidler: *«Hva vil våpnene gjøre med politiet selv, dets etikk, normer, tenkemåte? Hva med holdninger og kontakt med publikum om politifolk skal gå i konstant høy beredskap mot at en eller annen trekker våpen? Alle blir en potensiell trussel»* (Heffermehl, 2015, s. 2).

Heffermehl hevder at alle blir en potensiell trussel, som kan tenkes å spille på følelsene til publikum da den «vanlige mann i gata» kan utfra Heffermehls sitat bli ansett som en trussel. Advokatforeningen uttrykker også at sivile kan havne i skuddlinjen og hvordan det kan bli lettere å ty til våpenbruk som kunne vært løst på annet vis (Smith, 2015).

Politimannen Jan Erik Haugland mener Norge har verdens beste ubevæpnede politi og skriver: *«Fravær av våpen gjør at norsk politi, som ett av de få i verden, bruker hodet og tenker seg om før de går inn i en situasjon»* (VG, 2015, s. 2). Videre fremkommer det at datteren til Haugland overlevde massakren på Utøya 22. juli 2011, og at det var hennes telefon til operasjonssentralen som var det første varselet (VG, 2015). Utøya 22. juli kan antas å gi sterke assosiasjoner blant publikum, og bakgrunnen til Haugland kan derfor anses å spille på følelsene til publikum. Videre kan det tenkes at Haugland mener politi i land med generell bevæpning ikke reflekterer over de valgene de gjør i gitte situasjoner da han skriver *«bruker hodet og tenker seg om før de går inn i en situasjon»*.

I kjølvannet av København-angrepet, som nevnt i kapittelet ovenfor skriver Dagbladets lederartikkel: *«Norsk politis sivile preg er et privilegium av umistelig verdi, og det er mildt sagt urovekkende at en justisminister ikke har respekt for historie og norsk tradisjon»* (NTB, 2015, s. 3). Benyttelse av ord som «umistelig» og «historie og norsk tradisjon» kan vekke

følelser hos publikum. Ordet «*umistelig*» er også et ord som kan benyttes ofte når enkeltmennesker dør, og kan således antas å vekke assosiasjoner blant publikum.

I et debattinnlegg i Dagbladet i etterkant av oppstyret rundt bevæpning på og utenfor Stortinget skriver en samboer til en politibetjent blant annet: «*At hun ofrer egen sikkerhet for å gjøre Oslo til et tryggere sted for alle oss andre gjør meg ydmyk og uendelig stolt*» (Løkke, 2015, s. 1). Videre formidles det:

*«Tetzschner og Fylkesnes, det kjæreste jeg har kommer på jobb villig til å ofre livet sitt for å holde dere trygge. For hennes, deres, publikums og de øvrige betjentenes sikkerhet må det være opp til politiet å vurdere om de skal ha med seg våpen inn på Stortinget eller ikke. Det er en forskjell på å være mot generell bevæpning av politiet og på å legge seg bort i politiets sikkerhetsvurderinger på konkrete oppdrag»* (Løkke, 2015, s. 2).

Retor i disse utdragene opptrer personlig da det vises til samboeren i de første utdragene, hvor standpunktet kommer frem senere i avsnittet. Dette kan spille på følelser hos publikum da retor velger å sette saken inn i en personlig kontekst. Videre argumenterer retor for politiets sikkerhet på jobb da det skrives «*villig til å ofre livet sitt for å holde dere trygge*».

#### 4.1.4 Logos

Professor ved Politihøgskolen i Oslo, Johannes Knutsson, viser til undersøkelsen hans hvor politiet i Sverige, som har vært bevæpnet siden 1965, skjøt 30 ganger hvorav fire ble drept i løpet av et år (Onsum & Skille, 2014). Tallene kan sammenlignes med norsk politi som avfyrte skudd tre ganger i løpet av et år, hvorav to ble skadet. Ut fra dette formidler Knutsson: «*Får man direkte tilgang til skytevåpen ligger det an til at man skyter oftere*» (Onsum & Skille, 2014, s. 5). Det kan tenkes at Knutsson sitt hovedsynspunkt er motstand mot generell bevæpning. Videre utfra sitatet kan det anses at holderbarhetsargumentet til Knutsson er at bevæpnet politi medfører hyppigere skyteepisoder, hvorav relevansargumentet kan tenkes å være undersøkelsen som viser at det avfyres skudd oftere i Sverige hvor politiet er bevæpnet. I Aftenposten ble det gjort sammenligning mot USA, hvorav det vises til tall fra FBI som rapporterer at de siste tiårene (på daværende tidspunkt) var 350 og 450 personer som var drept

av amerikansk politi hvert år (Mauren, 2014). Det er flere som bor i USA, men om frekvensen hadde vært lik som Norge ville det betydd 126 drepte av politi i USA de siste ti årene (Mauren, 2014). Det kan antas at holdbarhetsargumentet er tilsvarende Knutsson sitt (ref. i Onsum & Skille, 2014), og relevansargumentet bygger på de tallene FBI har rapportert om, og kan derfor støtte holdbarhetsargumentet.

Det vises til en artikkel fra NRK at syv politifolk er skutt og drept i Norge etter krigen (Senel, 2014). Videre fremkommer det at hovedsynspunktet i saken er at norsk politi bør være ubevæpnet, og at de overnevnte tallene tilsier at Norge er et fredelig land (Senel, 2014). Det kan tenkes at holdbarhetsargumentet er at færre blir skutt om politiet er ubevæpnet, hvorav relevansargumentet er tall over antall drepte sett i historisk kontekst. Artikkelen i Aftenposten viser til hvordan bevæpnet politi fører til økt bevæpning i kriminelle miljøer, hvor det fremkommer at det er «*solid dokumentasjon*» på dette (Aftenpostens Redaksjon, 2015, s. 5). Hovedsynspunktet tenkes å være at det sivile preget til politiet må bevares, også i tider med økt terrorfare, og Aftenpostens Redaksjon taler i så måte imot generell bevæpning (Aftenpostens Redaksjon, 2015). Holdbarhetsargumentet kan således være at generell bevæpning medfører flere skyteepisoder. Relevansargumentet kan anses å være den solide dokumentasjonen som finnes vedrørende generell bevæpning av politi som medfører bevæpning i kriminelle miljøer. Da det ikke nevnes spesifikt hvilken dokumentasjon det henvises til, kan det tenkes at troverdigheten til relevansargumentet ikke nødvendigvis er godt nok.

Daværende justispolitiske talsperson fra Arbeiderpartiet, Hadia Tajik, argumenterer også for at bevæpning vil endre politiets sivile preg og uttrykker:

*«Fra andre land kjenner vi også til at politi med våpen på hofta kan bidra til at situasjoner eskalerer, at det blir avfyrt flere skudd, og at flere blir skada som en følge av det. Det er en situasjon vi ikke ønsker»* (Zondag, Jørstad & Jørgensen, 2014, s. 4).

Hovedsynspunktet kan tenkes å være at retor er imot innføring av generell bevæpning, hvorav holdbarhetsargumentet er at det blir avfyrt flere skudd. Relevansargumentet antas å være kunnskap fra land med generell bevæpning. Øyvind Røed viser til at kriminaliteten i Norge har gått ned med 35,9% i 2014, og henviser til en artikkel fra VG (Røed, 2015). Røed stiller

spørsmålstegn om vi trenger flere våpen, og svarer på påstanden fra lederen for Politiets Fellesforbund, Sigve Bolstad, om at kriminaliteten stadig blir tøffere (Røed, 2015). Videre skriver Røed (2015) at Bolstad argumenterer mot statistikk, og ikke har noe fakta å komme med. Hovedsynspunktet til retor er trolig at det ikke er behov for generell bevæpning, og holdbarhetsargumentet kan være at kriminaliteten har gått ned. Ved å vise til en nedgang på 35,9 % i 2014 kan relevansargumentet være troverdig.

## 4.2 Argumentasjon halvveis i perioden med midlertidig generell bevæpning

Dette underkapittelet tar for seg de publiserte nett-tekster i perioden 26. april 2015 til 26. september 2015. Kapitlene under er tematisert på lik linje som 4.1 *Argumentasjon de første månedene med midlertidig generell bevæpning* og tar for seg analyse ved benyttelse av etos, patos og logos. Videre vil de retoriske formene inkorporeres i de tre underkapitlene.

### 4.2.1 Etos

Det er relativt lite trykk i bevæpningsdebatten fra 26. april frem til 5. mai. I en artikkel i VG er overskriften at 1 av 3 nordmenn mener myndighetene snikinnfører bevæpning i Norge, hvor blant annet Justispolitiker Kjell Ingolf Ropstad fra KrF tar til orde: «...*Jeg frykter konsekvensene av generell bevæpning kan være en eskalering der kriminelle miljøer raskere tyr til våpen*» (Matre, 2015, s. 4). Ved å benytte tittelen «*justispolitiker*» kan det anses at retor viser til troverdighet bak tittel. Videre bygger argumentasjonen hans på tidligere utsagn og fakta om bevæpning av politiet sett i lys av kriminelle miljøer. Daværende justispolitisk talsperson i Venstre, Iselin Nybø, støtter KrF-politiker Ropstad og uttaler: «*Flere våpen betyr flere vådeskudd, det må vi være klar over*» (Newth, 2015, s. 3). Uttalelsen fra Nybø kom i etterkant av et vådeskudd i Stavanger, og viser til at vådeskudd er et av problemene som oppstår ved generell bevæpning (Newth, 2015). Det kan således anses å være troverdig at Justispolitisk talsperson ytrer seg om konsekvensene i etterkant av en situasjon med vådeskudd.



Svensk bevæpningsekspert, Martin Lundin, advarer Norge mot å ta en forhastet beslutning om innføring av generell bevæpning og uttaler: «*Det er fordi steget med å gå tilbake til ikke å ha bevæpning når man først har innført det, er veldig vanskelig. Det er jeg sikker på*» (Matre, 2015, s. 1). Det kan anses troverdig at en svensk bevæpningsekspert, som har bevæpning i sitt land, uttaler at det vil være utfordrende å reversere en innføring av generell bevæpning. Ytre kommissær i Stockholms-politiet, Anders Bjargård beskriver sitt syn på bevæpning og ikke-bevæpning: «*Politiets oppgave er jo ikke å skyte folk. Man må spørre seg om effekten av politiarbeidet i helhet. I Norge vil kanskje kriminelle løpe fri i situasjoner der de ikke gjør det i Sverige*» (Matre, 2015, s. 3). Lundin ser både fordeler og ulemper med bevæpning, og beskriver både behovet for et defensivt og et offensivt holdningssett (Matre, 2015).

Tidligere skeptiker av generell bevæpning, politimester i Vestoppland, anså det som heldig at politiet var bevæpnet under en skyteepisode lokalt, og utdyper: «*Det førte til at polititjenestemennene var i stand til å skyte tilbake umiddelbart uten å måtte hente våpen i bilen*» (Røsrud & Strande, 2015, s. 3). Det faktum at politimesteren uttaler seg mindre skeptisk til bevæpnet politi og viser til en konkret hendelse som avverget en situasjon, kan anses som troverdig.

Generalløytnant Robert Mood har reagert sterkt på politiets bevæpning, og uttrykker:

*«Det å gå med skarpe patroner i kammeret til enhver tid er like høy beredskap som norske soldater har når de er i ferd med å gå inn i kampoperasjoner i utlandet. Man må ha mye våpentrening for at dette skal være forsvarlig»* (NTB, 2015, s. 1).

Som generalløytnant kan Robert Mood anses å ha stor troverdighet utfra Moods faglige bakgrunn. Mood foretar en sammenligning av bevæpnet politi og soldater i kampoperasjoner som kan antas å være et redskap for å få publikum til å adoptere tilsvarende standpunkt. Videre kan det tenkes at Mood antyder at politiet ikke har nok våpentrening til å ha generell bevæpning. Lederen i Aftenposten støtter opp under Moods uttalelser og skriver: «*Kritikk fra en så erfaren offiser som Mood er det grunn til å ta alvorlig. Det er svært vanskelig å se grunnene til at politiet skal ha en mer skjerpet beredskap enn norske soldater i Afghanistan*» (Aftenpostens Redaksjon, 2015, s. 5). Ved å vise til Moods erfaringer kan det anses at teksten anses troverdig. Videre foretar Aftenposten en billedlig sammenligning av politiet i Norge og

norske soldater i Afghanistan. Nestleder i Stortingets utenriks- og forsvarskomite, Christian Tybring-Gjedde, refser derimot Robert Mood for å benytte sin høye posisjon og stilling til å uttale seg, og kaller utspillene for «*umusikalske*» (Lofstad, 2015).

Terrorforsker Thomas Hegghammer er motstander av generell bevæpning og uttrykker: «*Vår beste beskyttelse mot terror er ikke pistolen, men god etterretning. Modige infiltratører og skarpe analytikere har avverget langt flere terrorangrep*» (NTB, 2015, s. 1). I debatten kan dette ansees som et nytt argument mot generell bevæpning, da Hegghammer fokuserer på viktigheten av god etterretning. Videre kan det tenkes at publikum har troverdighet til Hegghammer da han er terrorforsker. Det har også vært skissert alternativer til skarpe våpen, hvorav politiet utredet eventuell bruk av elektrosjokkvåpen. Amnesty International uttaler: «*Vi er ikke prinsipielt mot bruk av elektrosjokkvåpen hvis det brukes som et alternativ for skarpe våpen*» (Larsen-Vonstett, 2015, s. 1). Både Senterpartiet (SP) og Venstre (V) støtter utredningen av alternativ politibevæpning:

*«Jeg synes det er positivt at politiet ser på alternative måter å håndtere dette på. Det er oppsiktsvekkende hvor lenge politiet faktisk har gått med skarpladde våpen, siden før jul i fjor, uten at man har sett på alternativer. Så dette var på høy tid»* uttaler Jenny Klinge fra Senterpartiet (Larsen-Vonstett, 2015, s. 2).

Det kan tolkes at Klinge, både direkte og indirekte, kritiserer den midlertidige bevæpningen av politiet ved å benytte ord som «*oppsiktsvekkende*», «*faktisk*», og «*alternativer*». Videre kan utsagnet være av troverdig karakter, da Klinge skisserer hvordan det ikke har vært sett på alternativer før politiet ble bevæpnet.

Det vises til NRK at det er flere politifolk som har endret mening om bevæpning, og således har blitt mer åpen for det (Simonsen & Lindgren, 2015). Lensmann i Drangedal, Olav Lia, var selv en av skeptikerne og har snudd; Lia uttaler: «*Det som er fordelene er at du har verktøyet på deg, og har det klart til bruk der og da*» (Simonsen & Lindgren, 2015, s. 2). Det kan anses troverdig at en lensmann skifter i bevæpningsspørsmålet og blir mer åpen for det, og kan tenkes å påvirke publikum. Thor Langli har jobbet i politiet i 37 år, og av sikkerhetshensyn bærer han ikke skarpladde våpen og skudd i kammeret (Mogen, 2015). Langli forteller: «*Jeg synes det til dels er blitt framstilt som at politiet er bevæpnet for vår egen sikkerhet, men det*

er for befolkningen» (Mogen, 2015, s. 4). Langli kan anses å ha en troverdig posisjon, da hans erfaringer og refleksjoner antas å påvirke publikum. Argumentasjonen er til dels motstridende med debattinnlegget som ble skrevet i Dagbladet tidligere i perioden (ref. Løkke, 2015).

#### 4.2.2 Patos

Politiet i Stockholm er fornøyd med generell bevæpning og en av politibetjentene viser til en hendelse hvor en psykisk syk person truet med et knivlignende objekt: «*Det var stressende å måtte bruke pistolen, men det fikk den effekten jeg håpet på. Uten våpenet hadde vi måttet være flere betjenter for å få kontroll på situasjonen*» (Matre, 2015, s. 2). Det kan tenkes at retor forsøker å vise til en konkret situasjon, og benytte ord som «*stressende*» gjøres for å vekke følelser hos publikum. Dagbladet kan tenkes å spille på publikums følelser når de i forbindelse med 17. mai skriver: «*For første gang vil det ellers trygge synet av politiet i barnetogene innebære skarpladde våpen til uniformen*» (Dagbladet, 2015, s. 1). Ved å trekke inn barnetogene og vise til hvordan skarpladde våpen vil komme til syne blant barn kan det antas at retor vekker reaksjoner blant publikum. Robert Mood kan antas å benytte patos ved å vise til symbolikk når han uttaler: «*La ikke generell væpning bli en symbolsak som undergraver tiltakene vi virkelig trenger*» (Lofstad, 2015, s. 2).

Aina Stenersen skriver i artikkelen «Ja til generell bevæpning!» følgende:

*«Jeg er en vassekte Oslo- Jente. Født og oppvokst og bor på Oslos østkant. Ikke mange av bystyrekandidatene i Oslo kan skilte med det samme. Dessuten elsker jeg politiet. Intenst og langvarig. Så klart de bør ha våpen!»* (Stenersen, 2015, s. 1).

Det kan tenkes at retor forsøker å vekke følelser blant publikum ved å illustrere bakgrunnen, samt ved å benytte adjektiver som «*intenst*» og «*langvarig*». Gunaratnam (2015) svarer Stenersen og skriver: «*Oslo skal være en trygg by der politiet har en sentral rolle i bybildet, en by der vi baserer sikkerheten vår på tillit til hverandre, ikke våpen*» (Gunaratnam, 2015, s. 1). Retor benytter «*tillit*» som kan tenkes å gi sterke assosiasjoner blant publikum, da det kan være et ord som vekker følelser blant publikum. Videre viser retor til egen erfaring fra 22. juli 2011 hvor retor svømte fra Utøya i kuleregn, og hvor det ikke sto om bevæpning, men responstid og samhandling mellom ulike aktører (Gunaratnam, 2015). Det antas at når retor benytter Utøya 22. juli som argument, vekker dette sterke reaksjoner og følelser blant

publikum. Argumentet om responstid ble tidligere benyttet av Bolstad (ref. Bolstad, 2015) som et argument *for* generell bevæpning, i motsetning til Gunaratnam som benytter responstid som et argument *mot* generell bevæpning.

#### 4.2.3 Logos

Den 5. mai 2015 ble en undersøkelse utført av VG publisert, hvor resultatene viste at 1 av 3 nordmenn svarte at den midlertidige bevæpningen egentlig er et forsøk på å «*snikinnføre*» generell bevæpning av politiet (Matre, 2015, s. 1). I undersøkelsen svarte respondentene på holdningen til generell bevæpning, hvorav nesten halvparten er positive og i overkant av en tredjedel negative (Matre, 2015). Hadia Tajik viser til en undersøkelse foretatt av NRK i desember 2014, hvorav tallene var nærmest helt motsatt (Matre, 2015). Det kan tenkes at ved å benytte undersøkelser hvor publikum gir uttrykk for holdningen til generell bevæpning kan bidra til å påvirke. Det er også iøynefallende at to undersøkelser viser to ulike resultat på ulike tidspunkt i den midlertidige generelle bevæpningsperioden. Standpunktet til retor kommer til uttrykk i en annen artikkel hvor Tajik henviser til erfaringer fra andre land med generell bevæpning, hvor flere blir skadet og drept (Zondag & Sandvik, 2015). Det kan dermed antas at hovedsynspunktet til retor er fortsatt å ha ubevæpnet politi. Holdbarhetsargumentet kan antas å være det samme som i tidligere kapittel at bevæpning medfører større skade, hvorav relevansargumentet er erfaringer fra andre land med generell bevæpning av politiet.

I motsvaret til Aina Stenersen skriver Gunaratnam (2015) at det var 16 vådeskudd i 2015, som er nær en fordobling i antall vådeskudd med 9 i 2014. Det fremkommer i artikkelen at Gunaratnam (2015) er imot generell bevæpning, og motstand mot generell bevæpning anses å være hovedsynspunktet. Holdbarhetsargumentet kan tenkes å være at generell bevæpning medfører flere vådeskudd, hvor relevansargumentet viser til statistikk over vådeskudd fra to tidsperioder. Vedrørende debatten om alternative våpen viser Amnesty i USA til at 500 døde på ti år av elektrosjokkvåpen hos politiet, men er allikevel ikke prinsipielt imot bruken av det som alternativ til skarpe våpen (Larsen-Vonstett, 2015). Hovedsynspunktet anses for å være vanskelig å tolke helt presist, men det fremkommer at Amnesty ser viktigheten i at politiet ikke benytter elektrosjokkvåpen som et dødelig våpen (Larsen-Vonstett, 2015).

Holdbarhetsargumentet kan være at elektrosjokkvåpen kan medføre død, og at det skal

benyttes som et alternativ til skarpe våpen, hvorav relevansargumentet er rapporten som viser til antall døde over en tiårs periode i USA.

### 4.3 Argumentasjon på slutten av den midlertidige generelle bevæpningsperioden

Dette underkapittelet tar for seg de publiserte nett-tekster i perioden 27. september 2015 til 3. februar 2016. Kapitlene under er tematisert på lik linje som *4.1 Argumentasjon de første månedene med midlertidig generell bevæpning*, og tar for seg analyse ved benyttelse av etos, patos og logos. Videre vil de retoriske formene inkorporeres i de tre underkapitlene

#### 4.3.1 Etos

Politiet uttrykker til Aftenposten at det opplever en sterk mistillit ved og ikke kunne gå med ladd våpen, og mener tiden er overmoden for en bevæpningsdebatt (Madsen, 2015). Videre uttrykker Madsen (2015): «*Dagens bevæpningsdebatt er fokusert på terrortrusselen. Men politihverdagen handler om ganske andre ting*» (s. 7). Madsen er redaktør i Aftenposten og benytter seg av politiets formeninger om bevæpning og debatten rundt, og kan derfor anses troverdig for publikum.

Politiets beredskapsdirektør, Kaare Songstad, hevder også at bevæpningsdebatten ikke alltid har vært basert på et godt faktagrunnlag og uttrykker: «*Antallet vådeskudd er ikke urovekkende høyt hvis man tar i betraktning det store volumet våpenladninger som skjer hver eneste dag*» (Solheim & Døvik, 2015, s. 1). Som beredskapsdirektør kan det anses at retor har troverdighet, og ved å vise til forholdstall mellom volumet av våpenladninger og vådeskudd kan det tenkes at det påvirker publikum.

Leder i Politiets fellesforbund i Vestfold, Per Fronth, reagerer på instruksendringen som omhandler å ha ammunisjon og våpen hver for seg og uttaler: «*Det er uheldig at man rokker ved en innarbeida rutine som gir både politifolk og ikke minst publikum trygghet*» (Lilleås & Eide, s. 2). Som leder i Politiets fellesforbund i Vestfold kan det tenkes at retor har

troverdighet, videre henviser retor til publikum og deres trygghet som kan anses å gi publikum troverdighet til retor og utsagnet. Fronth uttrykker i en annen artikkel at det ikke finnes andre tiltak som sikrer politiet per i dag, og viser til at flere av medlemmene hans er blitt tilhengere av en permanent bevæpning (Gulliksen & Aakermann, 2015).

I etterkant av Paris-terroren uttrykker tillitsvalgte i Oslo-politiet hvorfor politiet ikke bør avvæpnes om to ukers tid (Zondag & Døvik, 2015). Leder i Oslo politiforening, Kristin Aga uttaler: «*Grunnen til at politiet har et skarpladd våpen på hofta handler om sekunder når en fare som står foran deg*» (Zondag & Døvik, 2015, s. 1). En annen tillitsvalgt i Oslo politidistrikt forteller:

«*Vi kan ta et tenkt eksempel, der noen vil prøve å begå terror inne på Oslo S. Hvis vi er ute og går fotpatrulje i området, og da må løpe 200 meter tilbake, lade våpenet, og så løpe tilbake for å håndtere det, da blir responstiden mye lengre*» (Zondag & Døvik, 2015, s. 3).

Det kan tenkes at retor i begge utsagnene over forsøker å få troverdighet blant publikum da vedkommende tilhører politiforeningen og politidistriktet i Oslo, som kan tenkes å være mest utsatt for terror, og deres bekymringer vedrørende responstid kan derfor anses å være av troverdighet. Argumentet om responstid går igjen i forbindelse med landsmøte til Politiets Fellesforbund, hvor forbundsleder Sigve Bolstad uttrykker at de krever permanent bevæpning av politiet og uttrykker: «*Bevæpning gir trygghet- Responstida vil gå ned og vi kan gjøre jobben vår bedre og sikrere for alle*» (Hultgreen, 2015, s. 2). Bolstad har vært en aktiv debattant gjennom den midlertidige bevæpningsperioden, og det kan fortsatt anses at publikum tillegger retor troverdighet, på bakgrunn av kompetanse og argumentasjon.

#### 4.3.2 Patos

I etterkant av Paris-terroren oppsto det diskusjoner rundt eventuell forlengelse av den midlertidige bevæpningsperioden, hvor FrPs justispolitiske talsperson, Ulf Leirstein, stiller seg kritisk mot å avslutte bevæpningsperioden og uttaler at det er «*særs uklokt*» å gå vekk fra midlertidig bevæpning (Døvik, Zondag & Lydersen, 2015, s. 1). Medlem i justiskomiteen for Senterpartiet, Jenny Klinge, er uenig i Leirstein sine uttalelser og uttrykker:

*«Nei. Vi har å gjøre med terrorister, som ikke lar seg avskrekke av et bevæpnet politi. Det er selvmordsbombere og folk som ønsker å dø for saken sin, og da er ikke bevæpnet politi middelet» (Døvik, Zondag & Lydersen, 2015, s. 2).*

Det kan tenkes at det vekkes følelser blant publikum da retor benytter ord som «*terrorister*» og «*selvmordsbombere*» i uttalelsene, da dette er kjente termer for publikum som antas å vekke assosiasjoner. Arbeiderpartiets Hadia Tajik mener at Paris-terroren ikke er et argument for å starte generell bevæpning av politiet (Ottosen, 2015). Tajik trekker frem at diskusjoner må baseres på fakta og uttaler: «*Vi må selvsagt ta nødvendige debatter om bedre beredskap og bekjempelse av ekstremisme kontinuerlig, men de må drives frem av fakta, ikke frykt*» (Ottosen, 2015, s. 2). Det kan tenkes at Tajik mener debatten om generell bevæpning ikke har dreid seg om fakta.

Anundsen kan tenkes å forsøke å spille på publikums følelser ved å uttale: «*Samfunnet forandrer seg, vi forandrer oss som mennesker, og vi ser nå en brutalisering både av de kriminelle miljøene og av terroren. Jeg mener det gjør at vi må diskutere verktøykassa politiet har» (Sandvik & Grønli, 2015, s. 3). Verktøykassa i denne sammenheng kan anses å være en metafor for bevæpning av politiet. Videre kan verktøykassa også være et eufemistisk forsøk på å benytte et positivt ladet ord for bevæpning.*

Aftenpostens redaktør formidler at debatten om generell bevæpning er et verdispørsmål i samfunnet hvor Stortinget må ta beslutningen:

*«Politifaglige hensyn må veie tungt, men debatten må ta utgangspunkt i at bevæpning er et verdispørsmål slik det tydelig kom til uttrykk under stortingsdebatten i mai. Det innebærer at folkevalgte må avgjøre hvilke maktmidler som kan brukes mot befolkningen – ikke regjering, direktorat eller politiets fagorganisasjoner. Dette ansvaret må Stortinget ta.» (Madsen, 2015, s. 6).*

Retor benytter ord som «*verdispørsmål*» og «*maktmidler*», hvor førstnevnte kan vekke en positiv assosiasjon, og sistnevnte negativ assosiasjon blant publikum.

I Aftenpostens meningsspalte for ungdom, Si;D, ble det skrevet en artikkel hvor standpunktet til retor var motstand mot generell bevæpning, hvor det uttrykkes: «*Ja, det var selvfølgelig tragisk det som skjedde 22. juli 2011, men ville en gjeng politimenn med håndvåpen klart å stoppe en sinnssyk mann som antagelig var villig til å dø for sitt syke, selvutnevnte oppdrag?*» (Aftenposten, 2015, s. 3). Videre uttrykker retor at det vil være slitsomt å leve i et samfunn hvor man skal være beredt på et terrorangrep på alle mulige steder hele tiden (Aftenposten, 2015). Det antas at ved å trekke inn 22. juli 2011 kan vekke sterke reaksjoner blant publikum, og kan bidra til å påvirke publikums oppfatning og assosiasjoner hva gjelder generell bevæpning. Et annet meningsinnlegg i Dagbladet går også imot generell bevæpning av politiet, hvor det legges vekt på hvilket samfunn vi ønsker, hvor retor uttrykker: «*Debatten om vi skal ha bevæpnet politi i Norge er også en debatt om hva slags samfunn vi vil ha. Jeg vil ikke ha et samfunn der politiet har en rett til å felle umiddelbare dødsdommer. For det er en slik rett en generell bevæpning av politiet gir.*» (Ajer, 2015, s. 1). Det kan antas at retor benytter «*umiddelbare dødsdommer*» som metafor for retten til å bære og bruke våpen for politiet, og at dette kan vekke følelser blant publikum.

#### 4.3.3 Logos

Redaktør i Aftenposten viser til en undersøkelse utført av Politihøgskolen hvor tallet på antall bevæpningsordre er mer enn fordoblet i årene fra 2007 til 2013, blant annet fordi kniv oppfattes som et farligere våpen enn før (Madsen, 2015). Retor uttrykker at risikoaksepten til politiet trolig har gått ned (Madsen, 2015). Videre viser retor til at målt i antall anmeldelser per 1000 innbygger har kriminaliteten de siste årene gått ned i Norge (Madsen, 2015). Hovedsynspunktet til retor antas å ikke være preget av en tilhenger eller motstander av generell bevæpning, men et ønske om en debatt som fokuserer i større grad på andre områder enn terrortrusler. Det kan antas at holdbarhetsargumentet er den nedadgående kriminaliteten, hvorav relevansargumentet er antall anmeldelser per 1000 innbygger.

NRK gjorde en gjennomgang i titalls politirapporter hvor politiet har brukt eller truet med skytevåpen det siste året (Solheim, 2015). Gjennomgangen til NRK viste at det har oppstått flere situasjoner hvor politiet har stått ovenfor trusler hvor bevæpning kan ha vært avgjørende (Solheim, 2015). Det vises til syv konkrete situasjoner i NRKs artikkel. Det kan antas at retors



hovedsynspunkt er til dels tilhenger av generell bevæpning, hvorav holdbarhetsargumentet er at den midlertidige bevæpningsperioden trolig har ført til at politiet har respondert kjapt på trusler ved bruk eller trussel om bruk av våpen. Relevansargumentet kan være politirapportene som viser til de konkrete situasjonene.

Det er foretatt sammenligninger mellom antall drepte i land med bevæpnet politi og land uten bevæpnet politi (Ajer, 2015). Retor viser til at det er fem land som ikke hadde generelt bevæpnet politi i 2013 og uttrykker: «*I disse landene, som til sammen har over 70 millioner innbyggere, drepte politiet sammenlagt kun tre stykker dette året. Til sammenligning drepte det generelt bevæpnede svenske politiet fire, mens politiet i USA tok over 400 liv*» (Ajer, 2015, s. 1). Hovedsynspunktet til retor antas å være motstander av generell bevæpning. Holdbarhetsargumentet tenkes å være at land med bevæpnet politi tar flere liv, hvorav relevansargumentet er sammenligningen mellom land med bevæpnet politi i forhold til land som ikke har generell bevæpning.

I et meningsinnlegg i Dagbladet uttrykker retor at antall vådeskudd har økt siden den midlertidige bevæpningsinstruksen ble innført, og uttaler: «*Tiden det har gått siden politiet ble bevæpnet, kan også telles på en annen måte: det er 20 vådeskudd siden.*» (Dagbladet, 2016, s. 2). Hovedsynspunktet til retor tenkes å være forkjemper for ubevæpnet politi, hvorav holdbarhetsargumentet er at bevæpning kan føre til flere vådeskudd. Relevansargumentet kan således være antall vådeskudd som ble avfyrt i perioden med midlertidig bevæpning av politiet. Argumentet om flere vådeskudd har også vært benyttet tidligere i perioden (ref. Newth, 2015; Gunaratnam 2015; Solheim & Døvik, 2015).

#### 4.4 Avsluttende drøfting

Dette kapittelet tar for seg hovedlinjene i argumentasjon og retorikk fra de tre inndelte tidsperiodene som ble presentert i kapittel 4. *Analyse*. Det vil således være et kort sammendrag fra tidsperiodene. Hovedfunnene fra hele perioden med midlertidig generell bevæpning vil konkluderes i kapittel 5. *Konklusjon*.

Den første tidsgitte perioden i analysekapittelet er preget av flere artikler hva gjelder innføring av generell bevæpning. Det anses at ulike instanser i politiet, herunder leder av politiets fellesforbund, tidligere leder for samme forbund, og ulike politimestre benytter etos som virkemiddel for å påvirke publikum, da benyttelse av tittel og erfaring fremkommer i de ulike argumentative tekstene. Aktører som Aftenpostens redaksjon, advokatforeningen, partipolitiske talsmenn, forsvarsanalytikere og terrorekspertter kan anses å fremstå troverdig på bakgrunn av det som formidles, både ved å vise til fakta og sette spørsmålstegn ved en eventuell samfunnsutvikling dersom det blir innføring av generell bevæpning av politiet. Argumentasjonen som benyttes i *etos* kapittelet tar for seg det ujevne vurderingsgrunnlaget for å vurdere den midlertidige bevæpningsinstruksen på bakgrunn av hemmelig informasjon fra PST. Videre trekker enkelte retorer frem påstander om «*snikinnføring*» av generell bevæpning, og det argumenteres at enkeltepisoder ikke kan være bakgrunn for store endringer. Det bærer preg av at debatten ved bruk av etos både tar for seg de operative og de politisk-verdimessige sidene.

Hva gjelder det retoriske virkemiddelet *patos* i den første tidsinndelte perioden anses det at retor har benyttet utsagn for å vekke følelser blant publikum fra blant annet Aftenpostens leder, debattartikler, og av ulike partipolitiske aktører. Det samme gjelder ulike aktører innad i politiet, hvor argumentasjonen bygger på at terroristene vinner ved å innføre bevæpning av politiet basert på frykt. Det benyttes operative argumenter om politiets og publikums sikkerhet, og påstander om at alle blir en potensiell trussel. Videre belyses også argumenter som tar for seg samfunnsmessige verdier.

*Logos* som retorisk virkemiddel kan anses å være benyttet av flere aktører, herunder professorer, partipolitikere, og Aftenpostens redaksjon. I utdragene er det forsøkt å belyse hovedsynspunkt, holdbarhetsargument og relevansargument for å vise til om argumentet kan anses å være bygget opp slik utvalgt teori viser til. Det kan antas at årsaken til omfanget av artikler i denne perioden er på bakgrunn av den nylig innførte midlertidige bevæpningsinstruksen fra regjeringen.

Halvveis i den tidsavgrensede perioden hvor politiet var midlertidig bevæpnet kan det anses at *etos* har vært benyttet for å fremstå troverdig, i den forstand at partipolitikere viser til konkrete episoder hvor den midlertidige bevæpningsordren har vært uheldig. Det har også vært vist til heldige situasjoner hvor politiet har vært bevæpnet av en politimester, som kan anses som et troverdig argument. Videre kan det ha vært benyttet *etos* for å fremstå troverdig av svensk bevæpningsekspert som henviser til tilstander med bevæpnet politi i Sverige. Troverdighet i form av titler og erfaring kan anses å være benyttet av flere aktører, herunder terrorforsker, generalløytnant, og svensk bevæpningsekspert. Hva gjelder erfaring vises det blant annet til Thor Langli med 37 års erfaring fra politiet. I denne perioden vises det til en tidligere skeptiker av generell bevæpning som kan antas å ha endret standpunkt i løpet av den midlertidige bevæpningsperioden. Det argumenteres også for at en innføring av generell bevæpning vil være vanskelig å reversere, og at det dermed ikke må tas forhastede konklusjoner.

*Patos* i denne perioden kan ha vært benyttet av Stenersen og Gunaratnam som kan tenkes å spille på følelser ved å vise til oppvekst, og konkrete hendelser i form av 22. juli som anses å vekke sterke reaksjoner og assosiasjoner blant publikum. Det kan også tenkes at Dagbladet forsøker å vekke følelser blant publikum ved å henvise til bevæpningen av politiet under det som tenkes å være «*barnas dag*», 17. mai. I artikkelen om politiet i Stockholm, som har generell bevæpning, kan det antas å forsøke og vise til konkrete episoder hvor pistolen har avverget eskalerende situasjoner for å vekke reaksjoner blant publikum.

*Logos* i denne perioden kan tenkes å ha vært benyttet ved gjennomførelse av undersøkelsen om publikums oppfatning av begrepet «*snikinnføring*» av generell bevæpning, og henvisning til undersøkelsen som ble gjort på et tidligere tidspunkt om publikums holdninger til generell bevæpning. Argumentasjonen er analysert på tilsvarende måte som den første tidsavgrensede periode, hvorav det vises til tenkt hovedsynspunkt, og argumentasjonen ved benyttelse av holdbarhetsargument og relevansargument. I artikkelen til Amnesty International som omhandler benyttelse av elektrosjokkvåpen var det krevende å tolke det presise hovedsynspunktet, da det verken ble vist til støtte for, eller motstand mot, generell bevæpning, men et noe tvetydig og uklart standpunkt som omhandlet viktigheten av forsiktigheten ved benyttelse av elektrosjokkvåpen.

Den siste tidsavgrensede perioden som tar for seg siste del av perioden med midlertidig bevæpningsinstruks var det noe færre artikler å hente enn de to tidligere periodene. Hva gjelder benyttelse av *etos* kan redaktør i Aftenposten anses som troverdig i sitatet hvor Madsen (2015) viser til hvordan bevæpningsdebatten i stor grad omhandler terrortrussel, uten fokus på de andre oppgavene politiet har, som også blir nevnt av andre retorer. De fleste artikler i denne perioden ble publisert i etterkant av Paris-terroren, som kan anses å understøtte argumentet om at forkjempere for bevæpning reagerer i etterkant av et terrorangrep.

Det kan antas at benyttelse av *patos* har vært tilstedeværende i perioden. Argumentasjonen om terrorbekjempelse er også tilstedeværende hva gjelder benyttelse av ord og adjektiv som vekker assosiasjoner til publikum, fra blant annet enkelte politiske partier som stiller seg kritiske til generell bevæpning. Andre fremtredende argumenter er av verdimessig karakter, hvor det stilles spørsmålstegn ved betydningen generell bevæpning har for samfunnsutviklingen. Denne argumentasjonen kan anses å bygge på fremtiden. Det kan antas at de ulike retorene bruker *patos* ved å vise til konkrete terror situasjoner som 22. juli 2011 og Paris-terroren for å overbevise publikum om en innføring av generell bevæpning og en motstand mot dette. Argumentasjon om terror som har vært kan anses å bygge på fortid.

Hva gjelder benyttelse av *logos* i den siste perioden vises det til dokumentasjon om at kriminaliteten per innbygger har gått ned, hvor det tenkes at noe av hovedmotivasjonen bak utsagnet er å få debatten til å omhandle noe mer enn terrorbekjempelse. Videre vises det til situasjoner hvor den midlertidige bevæpningsordren kan ha avverget situasjoner, antall vådeskudd i perioden med midlertidig bevæpning, og sammenligninger med andre land som har generell bevæpning av politiet.

## 5 Konklusjon

Problemstillingen for oppgaven har vært følgende:

*Hvilke argumenter og retoriske virkemidler har vært fremtredende i den offentlige samfunnsdebatten vedrørende generell bevæpning av politiet under perioden med midlertidig bevæpning av politiet fra 25. november 2014 til 3. februar 2016?*

For å trekke de store linjene kan det anses at argumentasjonen i debatten har vært fokusert rundt terrorbekjempelse, ved å referere til tidligere uønskede hendelser. Videre har mye av argumentasjonen i debatten omhandlet samfunnsmessige verdispørsmål, og på hvilken måte en innføring av generell bevæpning vil ha betydning for de verdiene som ligger til grunn i samfunnet i dag. Det har også vært benyttet operative argumenter, i hovedsak fra ulike instanser i politiet. Argumentasjonen er til dels motstridende, hvor enkelte retorer mener bevæpning vil føre til trygghet, mens andre mener bevæpning vil føre til utrygge gater. Flere av argumentene blir benyttet av ulike retorer, og er gjentakende for hele perioden med midlertidig generell bevæpning. Det er bemerkelsesverdig at de fleste tekstene under denne perioden enten er motstander eller forkjemper av generell bevæpning, og det er tilsynelatende få retorer som både reflekterer rundt de positive og negative aspektene ved generell bevæpning av politiet. Tredelingen av debatten anses å ha vært nyttig da det fremhever aktører som har byttet ståsted i debatten, i hvilken sammenheng debatten har vært mest framtrædende, og hvordan mange av de samme argumentene er benyttet gjennom hele perioden.

Det antas å ha vært benyttelse av de tre retoriske formene i argumentasjonen til de ulike retorene. Det tenkes at det har vært benyttelse av etos i den forstand at retor har benyttet tittel og henvist til erfaring for å fremstå troverdig, og i den forstand at argumentasjonen formidles på en troverdig måte. Patos kan anses benyttet i den forstand at det forsøkes å spille på følelser til publikum ved å vise til konkrete hendelser hvor retor har vært utsatt for, eller er i nær relasjon til, noen som har vært utsatt for uønskede hendelser. Det kan også tenkes at retorene forsøkte å spille på følelser ved å vise til adjektiver eller ord av assosiativ betydning for å overbevise publikum. Det anses at det retoriske virkemiddelet, logos, har vært minst

benyttet i debatten om generell bevæpning i gitt periode. Av antatt logos benyttelse vises det til undersøkelser, sammenligninger med andre land, både med og uten generell bevæpning, og vådeskudd i perioden. Det bemerkes at det foretas sammenligninger med land som er av stor ulikhet fra Norge, hvorav USA, med svært liberal våpenlovgivning, blant annet blir nevnt.

Debatten rundt generell bevæpning kan virke lite opplysende, hvor årsaken kan tenkes at man sitter på ulik informasjon, både med tanke på hemmelighold fra PST og regjeringen om hva som var årsaken til den midlertidige bevæpningsinstruksen. Det kan tenkes at det er et behov for videre forskning for å vise til ulike alternative bevæpningsmodeller for Norge med tilhørende nasjonale konsekvenser for å danne en mer opplysende debatt.

## 6.1 Litteratur:

- Andersen, Ø.** (1995). *I retorikkens hage*. Universitetsforlaget: Oslo.
- Barland, B., Høivik, J., Myhrer, T-G., & Thomassen, G.** (2017). *Som før, men tryggere. Politiets vurdering av 14 måneders midlertidig bevæpning*. Oslo: Politihøgskolen.
- Best, D., Quigley, A., Bailey, A.** (2004). Police shooting as a method of self-harming: A review of the evidence for “suicide by cop” in England and Wales between 1998 and 2001. *International Journal of the Sociology of Law*, 36(4), 349-361. Doi: [https://ac.els-cdn.com/S0194659504000528/1-s2.0-S0194659504000528-main.pdf?\\_tid=7ddfa299-6f8d-4fa8-a771-e0897e5f847a&acdnat=1525685682\\_30f25cae41f61aa6c5352b04db65774f](https://ac.els-cdn.com/S0194659504000528/1-s2.0-S0194659504000528-main.pdf?_tid=7ddfa299-6f8d-4fa8-a771-e0897e5f847a&acdnat=1525685682_30f25cae41f61aa6c5352b04db65774f)
- Boin, A., 't Hart, P., Stern, E., & Sundelius, B.** (2005). *The Politics of Crisis Management: Public Leadership under Pressure*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brodersen, R., Bråten, F., Reiersgaard, A., Slethei, K., & Ågotnes, K.** (2007). *Tekstens autoritet. Tekstanalyse og skrivning i akademien*. Universitetsforlaget: Oslo
- Engen, O.A., Kruke, B.I., Lindøe, P.H., Olsen, K.H., Olsen, O.E., & Pettersen, K.A.** (2016). *Perspektiver på Samfunnssikkerhet*. Cappelen Damm: Oslo.
- Fossen, C. & Farestvedt, H.** (2016, 11. juli). Høyre vil ha fast bevæpnet politi på norske flyplasser. *NRK*. Hentet fra:  
<https://www.nrk.no/norge/hoyre-vil-ha-fast-bevaepnet-politi-pa-norske-flyplasser-1.13037838>
- Grenness, T.** (2012). *Hvordan kan du vite om noe er sant? Veiviser i forsknings- og utredningsarbeid for studenter*. Cappelen Damm: Latvia.
- Grønmo, S.** (2004). *Samfunnsvitenskapelige Metoder*. Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS: Bergen.
- Helstad, C.H. & Ingjer, S.M.** (2016). *Bevæpning av politiet. For sikkerhetens skyld?* (Mastergradsavhandling). Universitetet i Oslo: Oslo.
- Heradstveit, D. & Bjørge, T.** (1992). *Politisk kommunikasjon*. Tano: Oslo.
- Halvorsen, K.** (2011). *Å forske på samfunnet. En innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Cappelen Damm: Oslo.

**Holm, P.A.** (2017, 30. november). Politidirektoratet ønsker ikke generell bevæpning av politiet. *Aftenposten*. Hentet fra:

<https://www.aftenposten.no/norge/i/9mvvlw/Politidirektoratet-onsker-ikke-generell-bevapning-av-politiet>

**Jacobsen, D.I.** (2016). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelige metoder*. Cappelen Damm: Oslo.

**Jenssen, A. T. & Aalberg, T.** (2007). *Den medialiserte politikken*. Oslo: Universitetsforlaget

**Johannessen, A., Tufte, P.A., & Christoffersen, L.** (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Abstrakt Forlag AS: Oslo.

**Justis- og beredskapsdepartementet.** (2016, 27. mai). Utvalg skal vurdere politiets fremtidige bevæpning. *Regjeringen*. Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/utvalg-skal-vurdere-politiets-fremtidige-bevapning/id2501914/>

**Justis- og politidepartementet.** (2001-2002). *Samfunnssikkerhet. Veien til et mindre sårbart samfunn*. (St.meld.nr. 17) Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ee63e1dd1a16409fa0bb737bfda9279a/no/pdfa/stm200120020017000dddpdfa.pdf>

**Jørgensen, C.** (2009). *Hvad er retorikk?* I Jørgensen, C. & Villadsen, L. *Retorisk teori og praksis*. Samfundslitteratur: Fredriksberg C.

**Jørgensen, C. & Villadsen, L.** Kommunikasjonssituationen. I Jørgensen, C. & Villadsen, L. *Retorisk teori og praksis*. Samfundslitteratur: Fredriksberg C.

**Kjeldsen, J.E.** (2004). *Retorikk i vår tid. En innføring i moderne retorisk teori*. Spartacus Forlag AS: Oslo.

**Kjeldsen, J.E.** (2013). Retorisk dannelse- hva du ikke visste du burde vite om verdens eldste kommunikasjonslære. I Ytre-Arne, B et al. *Norsk medietidsskrift*. Universitetsforlaget.

**Knutsson, J.** (2004). Police Use of Firearms a Constant? The Swedish and Norwegian Experience. *NCJRS*. University of Maribor. Slovenia.



**Lade, H. P.** (2016). *Med våpen på hofta. En kvalitativ studie av politibetjenters håndtering av publikum under den midlertidige bevæpningen.* (Mastergradavhandling). Politihøgskolen: Oslo.

**Lynggard, K.** (2010). Dokumentanalyse. I Brinkmann, S. & Tangaard, L. *Kvalitative metoder, empiri og teoriutvikling.* Gyldendal Akademisk: Oslo.

**Madsbu, J.P.** (2011). Hvordan etablere vitenskapelig kunnskap om samfunnet. Innsamling, fortolkning og analyse av kvalitative data ved hjelp av Sensitizing Concepts. I Madsbu, J.P & **Pedersen, M.** *I verdens rikeste land. Festskrift til Knut Gabrielsen.* Oplandske Bokforlag: Vallset.

**NOU 2017:9** (2017). *Politi og Bevæpning.* Oslo. Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon, Informasjonsforvaltningen.

**NTB.** (2017, 15. november). Åtte av ti politifolk ønsker å bære våpen fast. *Dagbladet.* Hentet fra:

<https://www.dagbladet.no/nyheter/atte-av-ti-politifolk-onsker-a-baere-vapen-fasti/68883444>

**POD.** (2015, 1. juni). *Politiets trussel om bruk av skytevåpen eller bruk av skytevåpen 2002-2014.* Hentet fra: <https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/bevapning/bruk-av-skytevapen.pdf>

**Sandham, D. & Todnem, M.** (2016). *Midlertidig bevæpnet.* (Mastergradsavhandling). Universitetet i Stavanger: Stavanger.

**Skjevraak, P.** (2016). *Bevæpning av det norske politi?* (Mastergradsavhandling). Universitetet i Oslo: Oslo.

**Solheim, S., Martinsen, E., & Døvik, O.** (2017, 10. november). Oslo Politidistrikt ber om midlertidig bevæpning. *NRK.* Hentet fra:

<https://www.nrk.no/ostlandssendingen/oslo-politidistrikt-ber-om-midlertidig-bevaepning-1.13773676>

**Rogers, M.D.** (2003). Police Force! An examination of the Use of force, Firearms, and Less-Lethal Weapons by British Police. *Sage Journals*, 76 (3). Doi:

<http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1350/pojo.76.3.189.19443>

**Røset, H.** & Hopperstad, M. (2017, 8. november). PST ønsker generell bevæpning av norsk politi. *VG*. Hentet fra:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/politiets-sikkerhetstjeneste-pst/pst-oensker-generell-bevaepning-av-norsk-politi/a/24181671/>

**Vatz, R.E.** (2009) *The Myth of the Rhetorical Situation*. Hentet fra:

[http://www.joycerain.com/uploads/2/3/2/0/23207256/vatz\\_the\\_myth\\_of\\_the\\_rhetorical\\_situation.pdf](http://www.joycerain.com/uploads/2/3/2/0/23207256/vatz_the_myth_of_the_rhetorical_situation.pdf)

**Aase, T.** & Fossåskaret, E. (2014). *Skapte virkeligheter. Om produksjon og tolkning av kvalitative data*. Universitetsforlaget: Oslo.

## 6.2 Referanser fra innsamlet data

**Aftenposten.** (2015, 3. oktober). Bevæpnet politi fører ikke til et tryggere samfunn.

*Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/eqlg/Bevapnet-politi-forer-ikke-til-et-tryggere-samfunn>

**Aftenpostens** Redaksjon. (2014, 25. november). Aftenposten mener: Bevæpnet politi må være en unntakstilstand. *Aftenposten*. Hentet fra:

<https://www.aftenposten.no/meninger/leder/i/j1Pq/Aftenposten-mener-Bevapnet-politi-ma-vare-unntakstilstand>

**Aftenpostens** Redaksjon. (2015, 7. august). Kritikkkverdig håndtering av politibevæpning.

*Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/leder/i/8zXQ/Kritikkverdig-handtering-av-politibevapning>

**Ajer, J.D.** (2015, 19. november). Nei til dødsdommer på impuls. *Dagbladet*. Hentet fra:

<https://www.dagbladet.no/kultur/nei-til-dodsdommer-pa-impuls/60165718>

**Andersen, E.R.** & Sundsdal, S. (2014, 3. desember). Politiet om å bære våpen:- Skrekken er at noen tar våpenet. *NRK*. <https://www.nrk.no/sorlandet/-skrekksenarioet-er-at-noen-tar-vapenet-1.12079503>

**Bakken, S.G.** & Haarvik, K. (2014, 26. november). Politiets fellesforbund håper

prøveperioden blir permanent. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/nordland/politiets-fellesforbund-haper-proveperioden-blir-permanent-1.12065327>

- Berg, J.** (2014, 25. november). Forsvarsanalytiker: Politiet må bevæpnes. *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/198o/Forsvarsanalytiker-Politiet-ma-bevapnes>
- Bolstad, S.** (2015, 13. april). Norsk politi må bevæpnet permanent. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/ytring/norsk-politi-ma-bevaepnes-permanent-1.12307484>
- Dagbladet.** (2015, 16. mai). Vanngjevær versus pistol. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kultur/vanngjevaeligr-versus-pistol/60182758>
- Dagbladet.** (2016, 29. januar). Seier for sikkerheten. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kultur/seier-for-sikkerheten/60160341>
- Døvik, O., Zondag, M.H.W. & Lydersen, T.** (2015, 15. november). SP-Klinge ut mot Frp: - Bevæpning stopper ikke terroristene. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/sp-klinge-ut-mot-frp--bevaepning-stopper-ikke-terroristene-1.12655139>
- Fjørtoft, M. & Helljesen, V.** (2014, 25. november). Tidligere polititopp frykter snikinnføring av generell bevæpning. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/tidligere-polititopp-frykter-snikinnforing-av-generell-bevaepning-1.12064828>
- Gulliksen, J. & Aakermann, M.** (2015, 2. november). Vil ha fortsatt bevæpning. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/vestfold/vil-ha-fortsatt-bevaepning-1.12633909>
- Gunaratnam, K.** (2015, 31. august). Aina Stenersens hyllest til politibevæpning er skremmende. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kultur/aina-stenersens-hyllest-til-politibevaepning-er-skremmende/60173599>
- Heffermehl, F.** (2015, 25. januar). Tryggere uten våpen. *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/p6VKX/Tryggere-uten-vapen>
- Hegghammer, T., Stenersen, A. & Nesser, P.** (2014, 4. desember). Kronikk: Hjelper politibevæpning mot terror? *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/meninger/kronikk-hjelper-politibevaepning-mot-terror/a/23349161/>
- Hetland, K., Bjorland, I., & Kyllingstad, O.R.** (2014, 25. november). Væpner politiet etter auka terrortrussel. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/rogaland/vaepnar-politiet-i-rogaland-1.12063797>

**Hultgreen, G.** (2015, 24. november). Krever permanent politibevæpning. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/krever-permanent-politibevaepning/60464771>

**Høiland, K.** (2015, 1. mars). «Mer bevæpning kan skape mer frykt enn sikkerhet». *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/osloby/i/9V5d/Mer-bevapning-kan-skape-mer-frykt-enn-sikkerhet>

**Jacobsen, H. & Bakken, S.G.** (2014, 25. november). Frykter snikinnføring av generell bevæpning. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/nordland/frykter-snikinnforing-av-generell-bevaepning-1.12064703>

**Klungtveit, H.** (2014, 2. desember). Dette må ikke skli over i en bevæpning for all framtid. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/dette-ma-ikke-skli-over-i-en-bevaepning-for-all-framtid/60891386>

**Larsen-Vonstett, Ø.** (2015, 19. august). Amnesty: 500 døde på ti år av politiets elektrosjokkvåpen. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/politietaten/amnesty-500-doede-paa-ti-aar-av-politiets-elektrosjokkvaapen/a/23508325/>

**Lilleås, V. & Eide, H.C.** (2015, 28. oktober). –Instruksendring for å blidgjøre opposisjonen. *NRK*. Hentet fra: [https://www.nrk.no/vestfold/\\_instruksendring-for-a-blidgjore-opposisjonen-1.12626360](https://www.nrk.no/vestfold/_instruksendring-for-a-blidgjore-opposisjonen-1.12626360)

**Lofstad, R.** (2015, 13. august). Robert Mood får refs av Christian Tybring-Gjedde. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/robert-mood-far-refs-av-christian-tybring-gjedde/60639342>

**Løkke, L.M.** (2015, 17. februar). Hjertesukk fra en «politifru». *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/2015/02/17/kultur/meninger/kronikk/debatt/politibevaepning/37740835/>

**Madsen, P.A.** (2015, 14. oktober). Politibevæpningen står ustøtt. *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/GMEJ/Politibevaepningen-star-ustott>

**Matre, J.** (2015, 5. mai). 1 av 3 nordmenn: Myndighetene snikinnfører bevæpning i Norge. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/politietaten/1-av-3-nordmenn-myndighetene-snikinnfoerer-bevaepning-i-norge/a/23444517/>

- Matre, J.** (2015, 5. mai). – Det er ikke gitt at det er en klok ide å bevæpne norsk politi. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/politietaten/det-er-ikke-gitt-at-det-er-en-klok-ide-aa-bevaepne-norsk-politi/a/23444529/>
- Mauren, A.** (2014, 1. desember). Amerikansk politi dreper sivile hver uke. *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/norge/i/1kXVX/Amerikansk-politi-dreper-sivile-hver-uke>
- Mogen, T.** (2015, 24. august). –Jeg går ikke med skudd i kammeret. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/jeg-gar-ikke-med-skudd-i-kammeret/60646854>
- Newth, M.** (2015, 2. august). Støttepartiene krever våpensvar fra justisministeren. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/krim/stoettepartiene-krever-vaapensvar-fra-justisministeren/a/23499057/>
- NTB.** (2014, 29. november). Politiforsker kritisk til beslutning om bevæpning. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/politiforsker-kritisk-til-beslutning-om-bevaepning-1.12071994>
- NTB.** (2014, 8. desember). Stortingsflertallet sier nei til politibevæpning. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/stortingsflertallet-sier-nei-til-politibevaepning-1.12087788>
- NTB.** (2014, 7. desember). Ap vil gripe inn for å hindre generell bevæpning av politiet. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/ap-vil-gripe-inn-for-a-hindre-generell-bevaepning-av-politiet/60896374>
- NTB.** (2014, 9. desember). Politiet ønsker ikke fast bevæpning i Norge. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/politiet-onsker-ikke-fast-bevaepning-i-norge/60899675>
- NTB.** (2015, 24. februar). Regjeringsorgan: Væpnet politi øker ikke tryggheten. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/norge/i/rJqR/Regjeringsorgan-Vapnet-politi-oket-ikke-tryggheten>
- NTB.** (2015, 17. februar). –København-angrep ikke argument for bevæpning av norsk politi. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/tadjik-advarer-mot-bevaepning-1.12212955>
- NTB.** (2015, 3. august). Robert Mood reagerer på politiets bevæpning. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/forsvaret/robert-mood-reagerer-paa-politiets-bevaepning/a/23499535/>

- NTB.** (2015, 22. august). Terrorforsker: Etterretning viktigere enn pistolen. *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/norge/i/b4bg/Terrorforsker-Etterretning-viktigere-enn-pistolen>
- Onsum, E. & Skille, Ø.B.** (2014, 29. november). Minoriteter frykter bevæpnet politi kan ende med at uskyldige blir skutt. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/minoriteter-frykter-bevaepnet-politi-1.12071826>
- Ottosen, P.** (2015, 16. november). – Anundsen forsøker å balansere mellom rensikka populisme og ansvarlig debatt. Det klarer han ikke. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/anundsen-forsoker-a-balansere-mellom-renspikka-populisme-og-ansvarlig-debatt-det-klarer-han-ikke/60598898>
- Ruud, H-M. & Meldalen, S. G.** (2014, 28. november). –Vi kan ikke basere bevæpning i Norge på en ullen IS-uttalelse. *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/nyheter/vi-kan-ikke-basere-bevaepning-i-norge-pa-en-ullen-is-uttalelse/60888052>
- Røed, Ø.** (2015, 15. april). Trenger vi flere våpen? *NRK*. Hentet fra: [https://www.nrk.no/ytring/trenger-vi-flere-vapen\\_-1.12309660](https://www.nrk.no/ytring/trenger-vi-flere-vapen_-1.12309660)
- Røsrud, K. & Strande, O.B.** (2015, 26. juni). –Heldig at politiet var bevæpnet. *NRK*. Hentet fra: [https://www.nrk.no/ho/\\_heldig-at-politiet-var-bevaepnet-1.12429347](https://www.nrk.no/ho/_heldig-at-politiet-var-bevaepnet-1.12429347)
- Sandvik, S. & Grønli, H.** (2015, 16. november). Anundsen ønsker omkamp om permanent bevæpning etter Paris-terror. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/anundsen-onsker-omkamp-om-permanent-bevaepning-etter-paris-terror-1.12655784>
- Senel, E.** (2014, 3. desember). Sju politifolk skutt og drept i Norge etter krigen. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/sju-politifolk-skutt-og-drept-i-norge-etter-krigen-1.12078497>
- Simonsen, S.W. & Lindgren, H.M.** (2015, 24. august). –Flere har endret mening om bevæpning. *NRK*. Hentet fra: [https://www.nrk.no/telemark/\\_flere-har-endret-mening-om-bevaepning-1.12511249](https://www.nrk.no/telemark/_flere-har-endret-mening-om-bevaepning-1.12511249)
- Skibelid, H.** (2015, 21. januar). Mediene har mistet evnen til å tenke selv. *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/P3OGz/Mediene-har-mistet-evnen-til-a-tenke-selv>

**Skille, Ø.B.** (2014, 9. desember). Politidirektøren vil vente med å innføre fast bevæpning for politiet. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/politidirektoren-vil-vente-med-a-innfore-fast-bevaepning-for-politiet-1.12090970>

**Smith, M.** (2015, 12. februar). Advokatforeningen: Nei til bevæpnet politi. *Aftenposten*. Hentet fra: <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/Ro3A/Advokatforeningen-Nei-til-bevapnet-politi>

**Solheim, S.** (2015, 13. november). Her er hendingane der pistolen kan ha hjulpet politiet. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/her-er-hendingane-der-pistolen-kan-ha-hjelpt-politiet-1.12635534>

**Solheim, S. & Døvik, O.** (2015, 13. desember). Politidirektoratet: - Viktig at vi får en ordentlig bevæpningsdebatt. *NRK*. Hentet fra: [https://www.nrk.no/norge/politidirektoratet\\_-\\_viktig-at-vi-far-en-ordentlig-bevaepningsdebatt-1.12699478](https://www.nrk.no/norge/politidirektoratet_-_viktig-at-vi-far-en-ordentlig-bevaepningsdebatt-1.12699478)

**Stenersen, A.** (2015, 26. august). Ja til generell bevæpning! *Dagbladet*. Hentet fra: <https://www.dagbladet.no/kultur/ja-til-generell-bevaepning/60174112>

**Vevang, M.K. & Flatset, A-M.** (2015, 16. februar). Ser frem til at perioden med bevæpnet politi er over. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/mr/ser-frem-til-at-perioden-med-bevaepnet-politi-er-over-1.12210770>

**VG.** (2015, 14. februar). Bevæpning, igjen. *VG*. Hentet fra: <https://www.vg.no/nyheter/meninger/politietaten/bevaepning-igjen/a/23395524/>

**Zondag, M.H.W.** (2014, 12. desember). Politiets fellesforbund: -Nei til bevæpning er synd for publikum. *NRK*. Hentet fra: [https://www.nrk.no/norge/politiets-fellesforbund\\_-\\_nei-til-bevaepning-er-synd-for-publikum-1.12098131](https://www.nrk.no/norge/politiets-fellesforbund_-_nei-til-bevaepning-er-synd-for-publikum-1.12098131)

**Zondag, M.H.W. & Døvik, O.** (2015, 16. november). Frykter for terrorberedskapen uten bevæpning. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/frykter-for-terrorberedskapen-uten-bevaepning-1.12656888>

**Zondag, M.H.W., Jørstad, R.H. & Jørgensen, L.** (2014, 12. desember). Flertall i Norge ønsker ikke bevæpnet politi. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/flertall-i-norge-onsker-ikke-bevaepnet-politi-1.12095384>

**Zondag, M.H.W. & Sandvik, S.** (2015, 5. mai). Nå vil heller ikke Høyre og Frp at politiet skal bære våpen. *NRK*. Hentet fra: <https://www.nrk.no/norge/na-vil-heller-ikke-hoyre-og-frp-at-politiet-skal-baere-vapen-1.12343155>